XII. évfolyam. Budapest. 253 szám. Péntek, 1878. szeptember 13.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó hivatal:
Budapest, IV. hímző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Bécsi logika.

A sziszek-novii vasut ügye egyikévé vált a legfontosabb napi kérdéseknek, mióta erőszakolva czimet és módot keresnek, hogy keresztülvigyék érdekeink ellenére.

Maga a kérdés fölvetése a legügyesebben történt. Tanulhatunk fölvetéséből arra, mily kiváló gonddal csüggnek Lajthán tul a forgalmi politikájuknak megfelelő kérdések megoldásán, még oly esetben is, a midőn nekik semmi joguk, nem is saját hatáskörükben intezkednek, hanem Magyarország területén Magyarország belügyét képező kérdést oldatnak meg.

Tegnap már hozzá szóltunk a horvát küldöttség fogadtatásáról szóló tudósításhoz. Különösnek találtuk, hogy a mi kormányunk, mely az alkotmányos népakarat és törvényes tényezők háta mögött oly véres háboruba keverte Magyarországot, a vasut kiépités ügyében a törvényhozási formákhoz való ragaszkodását fejezte ki ugyan akkor, midőn a lényeget feláldozta s kijelenté, hogy se elvi, se közgazdasági, se közlekedési ellenvetései nincsenek a kiépités ellen. Különösnek találtuk főkép azért, mert eddig következetesen ellenezték e vasut kiépitését kormányaink nem annyira forma, hanem elv szempontjából. De legkülönösebbnek találtuk azon előzékenység, bókok és érdekfeladás játéka után, melylyel a horvát küldöttségnek udvaroltak azon miniszterek, a kiket a küldöttség arra sem tartott érdemesnek, hogy utba ejtve Budapestet, előadta volna nekik kérelmét, aggályait és indokait.

Csodálkozásunk e különösség felett ma már a nem félhivatalos forrásból eredő tudósítások után tökéletes magyarázatot és jogosultságot nyer. Az ujabban érkező és a fogadtatást nem hivatalosan átszürő tudósításokból már kitünik, hogy ő excellentiáik nemcsak a vasutkiépités ellenzéséről mondtak le nagy sebtében felsőbb nyomás alatt, hanem az alkotmányos formák által a kiépités elé gördülő akadályokat is csak ugy ideiglenesen és félig-meddig tartották fen.

Wenckheim Béla b. gavallérsága volt oly szives a „nagy áldozatokért“ kárpótlással biztatott horvátoknak még azt is megigérni, hogy majd csak fognak találni módot a törvényhozás müködésének megkezdése előtt a Budapest és vele magyar kereskedelem érdekeit nagyban károsító vasut kiépitését lehetővé tenni.

Ez a kijelentés kapóra jött mind a horvátoknak, mind a bécsieknek. A bécsi lapok, s köztök első sorban a külügyminiszteriummal összeköttetésben állók, már a módot is pengetik, mely alatt e nagyon szivükön és zsebükön fekvő ügyet az alkotmányos faktorok mellőzésével eldönthetik és a vasut kiépitéséhez az országgyülés összejövetele előtt s annak engedélye nélkül hozzá foghatnak. E mód, hogy „a kérdéses vonal, mint katonai pálya épittessék, mely esetben a két kormánynak nem volna köze a dologhoz, s a hadügyminiszter vállalná el a felelősséget a delegatiók előtt.“

Igazi osztrák találmánya az alkotmány kijátszásának, még ha minden találékonysága mellett is sértőbb az alkotmányra, mintha efféle játékok nem előznék meg a törvényszegő elhatározásokat.

Tehát a hadi erődítmény czimén szeretnék kiépiteni a vasutat az ország rovására, melynek egyedül törvényhozása van jogositva ily földjét, kereskedelmét, gazdaságát, közlekedési hálózatát mélyen érintő ügyben intézkedni. A logika elvetemedett osztrák iskolára vall; s a mi legfájóbb benne az nem más, minthogy b. Venckheim szavai után a mi kormányunk ez esetben is, mint folyvást, ez iskola rabja.

Ily logika mellett bár mikor és bár hol vasutat épithetne az ország nyakára a bécsi hadügyminiszterium erődítmény czimén; számolna vele a delegatiók előtt, a törvényhozás pedig, mint már különben is jelentéktelenné degradált tényező végkép kiszorittatnék befolyásának és jogkörének utolsó papirsánczai közül is.

Egyébiránt az igazat megvallva nagyon ferde felfogásról tanuskodnék, ha mi elég gyengék volnánk, annak bizonyitásába bocsátkozni, mily alkotmányellenes és törvényszegő helyzet kerekednék ki az erődítmény czimén hazánkban a delegationalis szörnyintézmény hatáskörének kitágitásával foganatba vett vasutépitések által. Ily gondolkozásra még a félhivatalos szolga észjárás se mer e vasut mihamarabb való kiépitése czéljából vetemedni. Később rá fognak ugyan fanyalodni, mihelyt a horvát küldöttség kivánatához képest, „hatalmi“ szóval döntik el Magyarország ujabb érzékeny megkárositását: de ma még ezek se hirdetik e bécsi vad tant, a mit későbbi alkalomra tudomásul veszünk és följegyzünk.

Alapos a félelmünk, hogy e vasut kiépitését mégis csak foganatba veszik nem sokára, mit sem törődve az alkotmányban gyökerező akadályokkal, s még kevesebbet törődve jogos és indokolt ellenvetéseinkkel.

Pedig, ha már oly nagyon rajta vannak, hogy kiépitsék e vasutat, miért nem jut a sokféle alkotmány kijátszásra kigondolt módok között eszökbe, az országgyülés hamarabb való összehivása. Irtóznak nemde e ház vitáitól, s félnek a felelősségre vonás támadásaitól. Csak ugy kéz alatti törvénytelenséggel akarják tehát magukat tulterni a legsulyosabb kérdéseken, hogy az előleges felelősség mindenütt az utólagosnak adjon helyet, vagyis a teendők megbirálása helyett a bevégzett tények álljanak az ország előtt. Köszönjük szépen az ilyen alkotmányosságot.

Budapest, szept. 12.

Mint legjobb kutforrásból halljuk, a közös hadügyminiszter Bróodtól Vranduki gépitendő keskeny nyomu vaspályára vonatkozólag a szerződést Saager bajorországi vállalkozóval megkötötte. Az ár még titok, de annyi bizonyos, hogy az épités annyira egyszerüsittetik, hogy az eredetileg kilométerkint 38000 forintban előirányzott költségek a 9000 forintot nem fogják tulhaladni. Ehhez jönnének még a felszerelési és a forgalmi eszközök költségei. — Tehát azon terv, mely ellen tömeges felszólalás intéztetett minden oldalról, mégis foganatositatik.

Saager összes keskenynyomu pálya felszerelései már Orsován hajókra rakatnak, hogy Bróodba szállittassanak.

Hogy a hadügyminiszter és Philippovich hadvezér miképen tartják szem előtt anyagi érdekeinket, az abból tünik ki, hogy a Broodnál épitendő állandó Száva hid kivételével Jochem nevezetü würtenbergi vállalkozót bizták meg, ki még a kellő szerszámokkal sem rendelkezik, ugy, hogy alig a szerződés kötés után a katonai épitészeti igazgatóság ma Gregersen itteni ismert vállalkozót kérte fel táviratilag, hogy czölöpverő gépeit a nevezett vállalkozónak bocsássa rendelkezésére. A broodszerajevói országut átalakitása és helyre igazitása pedig Bucher szintén würtenbergi vállalkozónak adatott át.

Ezen munkakiadások minden verseny nélkül történnek és különösen megjegyzendő, hogy hazai vállalkozók munkakérelmükkel, kivéve a Neuschlosz czéget, mely az élelmező consortium utján valami famunkában részesül, a közös hadügyminiszterium által el lettek mind eddig utasitva, azon ürügy alatt, hogy munkatehetségük a miniszterium előtt ismeretlen.

Az adóbehajtási gép nem szünetel; a kormány folyton a nép áldozatkészségéhez appellál, de avval nálunk senki sem törődik, hogy ilyen semmikép sem qualifikálható dolgok ne történjenek. Hiszen ez már a kiméletlenség ne továbbja, hogy akkor, midőn hazánkban már évek óta az összes épitészeti ipar pang, mérnökök, épitészek, épitőmesterek, iparosok, vállalkozók stb. huzamosb idő óta kereset nélkül vannak, a hadügyminiszterium eddigi három nagyobb munkáit külföldiekre, nem is osztrák-magyar alattvalókra bizza.

Ilyen dolgok egy cseppet sem alkalmasak arra, hogy a nép azon kormányt, mely igy jár el, — tisztelje és szeresse és az is áll, hogy ily eljárás más czivilizált államban nem is képzelhető.

A külföldi vállalkozó a mennyire csak lehet, mindenben ismét csak földijét pártolja; az itteni nála a legritkább esetben talál alkalmazást és a nyereményét nem itt helyezi el, hanem a külföldön, minek meggátlása a kormány szent kötelessége volna. — Más alkalommal talán elmondjuk, hogy miért kedveltetnek nálunk mindenütt — különösen ott a hol nem kellene — az idegen vállalkozók.

—

„Olaszországtól nincs mit tartanunk, az „Italia irredenta“ fanatikusainak üzelmeit a kormány elháritja magáról s azok a hadgyakorlatok éjszaki Olaszországban más években is meg szoktak tartatni“, — igy vigasztalják magokat a kormány félhivatalos lapjai.

Ezzel szemben a következőket irhatjuk: Az éjszaki Olaszországban folyó hadgyakorlatok sokkal nagyobb szabásuak, mint az előbbeni években voltak s a kormány igen nagy fontosságot tulajdonit nekik s feszült figyelemmel kiséri eredményeiket, mint a melyek határozók lesznek további politikájára.

A custozzai nap óta — irják a „Journal des Debats“-nak, — midőn 200,000 embernyi olasz sereg megfutamodott az osztrákok félannyi hada elől, az olasz kormányok és katonai tekintélyek folyton megfeszitett erővel dolgoznak az olasz sereg technikai értékének emelésén. A jelen gyakorlatok feladata kideriteni, mi lett e törekvés eredménye. Különös figyelmet forditanak arra, hogy a magasabb állomásokon alkalmazott tisztek mi módon intézik a csapatvezetést. Az Olaszországban régóta divott előléptetési rendszer aránylag fiatal embereket bizott meg fontos katonai állomásokkal; most tehát nagy érdekü lesz megtudni, hogy az ezek által a maneuvre-ek alatt kifejlett tevékenység és erély igazolja e azt az ujabb intézkedést, mely szerint a magasabb állomások betöltésénél az eddigi választás helyett a szolgálati idő tartartama az irányadó.

A hadgyakorlatoknak szept. 12-én tehát ma kellett befejeztetniök. Tartalmuk alatt lázas tevékenység volt tapasztalható a katonai körökben; s a sereg létszáma a békeállományról a seconda formazione fokozott állományára emeltetett. A harmadik hadtest Pianell gróf parancsnoksága alatt Verona mellett, az ötödik Mezzocapo altábornagy, és a hatodik Casanova tábornok alatt a bassanovi sikon foglalt állást s ez az a cheval táborozó sereg az Etsch mentében egész a „tredici communi“ határig tolta ki előőrséit. Az egész haderő gróf Thaon de Revel altábornagy parancsnoksága alatt állt.

Állt pedig e sereg Verona, Padua, Bologna, Ancona, Florencz és Perugia territorialis hadosztályából és egy lovas hadosztályból. Parancsnokai La Forest, Bonelli, Poninsky, Avagadro, Negri de Vecchi és Bocca tábornokok. A három hadtest állott 72 gyalog zászlóaljból, 12 bersegleri zászlóaljból, 6 alpesi vadász zászlóaljból, 10 lovas ezredből, 30 tábori ágyuütegből 240 ágyuval, 6 müszaki, 2 hidász és 2 tábori vasuti századból, a szükséges távirdai személyzettel és vonatokkal, — továbbá a fölszerelési, egészségügyi és élelmi trainek. A helyőrségeket a behivott militia mobile váltá föl ez időre.

Holnap már megtudhatjuk, visszamentek-e már e csapatok állomásaikra avagy elhatároztatott, hogy tovább fognak tartani a — hadgyakorlatok.

A bosnyákok határainkon.

Sok váratlanra elvoltunk készülve, de ennek daczára megdöbbent azon hir, melyet a „Lloyd“ ma egy szavahihető tudósitója tollából közöl. — Kitünik, hogy a sok tábornok daczára, kik a „csaták sorsát“ intézik; a 250,000 ember daczára, kiket a harcztérre visznek, — határaink teljesen védtelenek. — Gyönyörü, szivemelő látvány! — Bihacsnál general Puck sikertelenül áldozza százankint katonáinkat és a sereg háta mögött minden akadály nélkül bosnyákok törnek határainkra és öt-hat falut lángba boritva, véresen illustrálják a foglaló sereg „győzelmeit“. — Még sok ily győzelem, sok ilyen episod, — és dicsőségünk teljes leend! — De halljuk a tudósitót:

„Ha a dolog igy folytatódik, nem mi fogjuk Boszniát, hanem a bosnyákok fogják a mi tartományainkat occupálni. Kereskedők jöttek ma a határról ide, kik az ijedtségtől egészen fejöket vesztve beszélik el, hogy mialatt a Zach dandár csapatai Zavaljenél átlépték a határt, hogy Bihácsot megtámadják, északon Zabljak és Maljevácznál több ezer főnyi bosnyák csapat, mely nem csak mohamedánok, hanem katholikusokból is áll, tört be területünkre, hogy mindenkit lemészároljon s a faivakat mindenütt felgyujtsa.

„A határ egészen őrizetlen, csak Proseczeni-Kamennál áll nehány száz honvéd. Egy Generalski-Stol-ból ideérkezett nyugalmazott határőr-tiszt beszéli, hogy a régi szluini határőrvidéki kerületben 5—6 helységet már egészen fölégettek, s a kétségbeesett lakosság Károly-városba, vagy Szluinba menekül vagyonának egy részével, melyet sietségében összeszedhet s magával vihet. Mindenütt rettegés uralkodik, s elkeseredés a kormány ellen, mely a határőrvidéki lakosságtól elszedte a fegyvereket, s igy védtelenekké tette a bosnyák rablók és gyujtogatókkal szemben .... Hogy fog ez végződni? jegyzi meg a tudósító. Ki fogja annyi ezer embernek, ki egy éjen át koldussá lett, kárát megtéríteni?“

Ostende, szept. 9.

— Az „Egyetértés“ tudósitása. —

Ostende kezd szerepet játszani hazánk történetében az utolsó hetek óta.

Tisza Kálmán Ostendét választá nyughelyül több hétre; ide vonult pihenni családjával, — száz mérföldekre távol a hazától, hogy ide hegyeken, folyókon, országokon át még a szellő se hozza meg a megcsalt nemzet jajkiáltását. Bosznia térein fürdő fiaink halálhörgését, a gyermek nélkül maradt anyáknak, az árváknak, özvegyeknek átkait.

Kellemesebb is ily üde tengeri fürdő a vérfürdőnél, melybe az esztelen politika fiainkat bekergette s nyugvásra Magyarország miniszterelnökének lehetett volna-e alkalmasabb időt találni, mint ép a mostanit, melynél válságosabbat a mohácsi vész óta alig élt meg a nemzet.

Egyébként az igazat megvallva, válságos napokat élt át Tisza Kálmán is, s ő is ember, ki vehetné neki rosz néven a pihenést?

De szükség sincs ez idő szerint reá.

A mór már megtette kötelességét, a mór mehet. Tisza Kálmán elvégezte már szerepét itthon, a többit elvégezheti és el is végzi majd otthon helyette — Philippovich.

Már most többé aligha van szava Tisza Kálmánnak, most Philippovich szava a döntő. Hijába szólalnak fel lapjaink, hogy Tisza Kálmán ép most távozott hosszabb időre hazulról. Én nem osztom ezen urak és lapok szemrehányásait s én bizony nem bánnám, ha többé vissza se jönne Tisza Kálmán, talán a nemzet se bánná.

Én már többször láttam Ostendét, s ezuttal csupán a kiváncsiság hozott ide.

Egyébként kellemesen lepett meg Ostende, sokat változott, sokat épült azóta. Az uj gyógyterem igazán fejedelmi épület, melyhez hasonlót Európa fürdői közül egyik sem mutathat fel, nagy erkélyén pár ezer ember fér el s háboritlan gyönyörködhetik innen a végtelen tenger gyönyörü látványán, a nagyterem kupolájával mór stilben épülve nyolczezer embert fogadhat be; délelőtt és délután itt játszik a zene, estenként pedig hangverseny van itt.

Mióta a német fürdőkben elsietve eltörlék a játékbankokat, azóta évről évre amint hanyatlanak azon fürdők ugy emelkedik Ostende, idetódul most a sok idegen, de azért az életet itt nem lehet valami nagyon drágának mondani.

Három frankért naponta kaphatni csinos szobát, kitünő ebédet pedig 3—5 frankért; a legfrissebb osztrigák tuczatját pedig 1—1½ frankért. — Csak a bor tesz kivételt, az igen drága itt.

Az esti hangverseny igazán páratlan látványt nyujt a szemnek, az egész müvelt világ légyottot adott itt egymásnak, minden nemzetből vannak itt vendégek; magyarok különösen feltünő számban s a nők fényes öltönyei oly pompásak, minőket másutt hiába keresnénk, e téren az ostendei divat irányadó.

Korán keltem fel, hogy a kora tengeri léget élvezhessem. Reggel 8 órakor alig néhányan sétáltunk még a parton. Távol tőlünk lenn a tenger fövényén egy meggörbedt magányos alak sétál kis táskával kezében. Egyedül jár, kerülve a társaságot.

AZ „EGYETERTÉS“ TÁRCZAJA.

LA GRATTE PAPA.

16

SAUNIERE PÁL REGÉNYE.

— Köszönöm, mondá az üzlet embere, megszoritván kezét. Igaz, ön az imént ajánlkozott, hogy ir Chambonba, megtudandó, hogy Voisin asszony kinél volt dajka Párisban.

— Igen. Kivánja, hogy ma irjak?

— Nagyon óhajtom. Ez nem árthat terveinknek.

— Két nap alatt meg lesz, igéré a Rosszulcsavart, és ha feleletet kaptam, azonnal. . ,.

— Ugy van, azonnal hozza el nekem, szólt az üzlet embere.

A beszélgetés ezen utolsó szakában folytonosan az ajtó felé tolta a Rosszulcsavartat, mint ha menekülni akarna a hálanyilvánitásaitól. Midőn a rongyszedőtől mindent megtudott, mit tudni kivánt, hirtelen kinyitotta az ajtót.

— A viszontlátásig, szólt, szivélyesen megszoritva kezét.

És mig a Rosszulcsavart elhalmozta köszönet és dicsérettel, szeliden betette az ajtót.

Lassu léptekkel visszajött, és leült iróasztalához.

— Igen, mormogá, ugy kell lenni. A mit tegnap látott, tökéletesen megegyezik a hazájában keringett hirekkel.

Igy magyarázható meg ügyei rendetlensége. Minden jövedelme igy fogy el. Szeretői vannak, és miután már nem eléggé fiatal, hogy általok fizettetnék, neki kell fizetni.... Csunyaság, én jó akarok lenni, de nem akarok ostoba lenni.

A jövőben óvatos leszek.

Ezen szavakra kivette fiókjából a V. betüt hordó füzetet, felbontotta és egy irat csomót vett ki, melyen nagy betükkel állt: „Voisin (asszony).“ Hozzá csatolta a kötelezvényt, melyet aláiratott vele, és a jegyzeteket, melyeket a Rosszulcsavart beszédje alatt irt, ezután összeköté a csomagot és teljes biztossággal ismét helyére tette.

Alig végezte el rendezését, midőn ismét csengettek az ajtón és cselédje jelenté:

— Chagny ur.

Mint egy büvöletre az üzlet embere arczkifejezése megváltozott.

Mintha felegyenesedne, erőt venne magán megifjodna, ellenben szemöldökei összehuzódtak és tekintete a kék üveg alatt, kemény és hideg lett, mint az aczél.

A belépő huszonhárom éves fiatal ember volt, jelentéktelen arczczal, sovány, magas, nagyon izletesen öltözve, és felette fesztelen modorral.

— Durat ur? kérdé könnyedén.

— Én vagyok uram, szólt la Gratte papa, anélkül, hogy zavartatná magát. Tessék helyet foglalni, és egy udvarias mozdulattal székkel kinálta meg a fiatal embert.

— Uram, kezdé a fiatal ember, én Chasnaye Edmund barátom megbizásából jövök...

Egyidejüleg hanyagul hátra dőlt székén, egymásra hányta lábait és sétabotja végével ütögette topánjait.

Az üzlet embere észrevette ezen illetlenséget, de elegendőnek találta csupán mosolyogni.

— Nos! szólt, mintha várná a mondat folytatását.

— Chasnaye ur nem jöhetvén ide személyesen önnek tegnapi ultimátumára felelni, irni pedig nem akart, engem kért meg, hogy magyarázzam meg önnek az okokat, melyek akadályozzák...

— Már ismerem azokat, szólt Durat.

— Hogyan! ön tudja...

— Tudom, hogy ma reggel Edmund ur párbajt vivott Morillan György urral, és megsebesült.

Chagny ur nem birt magához térni.

— De, szólt, ki mondhatta meg önnek?

— Sőt azt is tudom, folytatá az üzlet embere, miszerint ha György ur akarta volna, tizszer megölheti.

— Vallja be, hogy az ön érdekében jól cselekedett, hogy kimélte.

— Mi közöm hozzá! veté oda Durat József közönnyel.

— És a pénz, melylyel Edmund tartozik önnek?

— Nekem? nekem nem tartozik semmivel.

— Igen, szólt könnyedén Chagny ur, én jól tudom, hogy önnek vannak „emberei“, s ezek mögé rejtőzik, hogy kénye kedve szerint üzérkedhessék.

— Ah! ön tudja ezt? kérdé gunyosan az üzlet embere.

— Igen, kis la Gratte papa, önnek az ön körében oly hire van, melyet elnevezhetnék... szégyenitőnek, hogy ne mondjak többet, különben nincs oka csodálkozni, hogy tudomásom van becsületes foglalkozásáról, miután ön is mindent tud.

— De igen, felelé udvariasan Durat József. Én oly dolgokat tudok, melyeket drágán fizetnék meg, ha nem tudnám; kételkedik ön?

— Egy kissé, viszonzá Chagny ur szánó arczkifejezéssel.

— Megakart ön győződni? kérdé az uzsorás.

— Nem neheztelnék érte, veté oda megvetően a piperkőcz.

— Semmi sem könnyebb, szólt Durat. Én például elbeszélhetem önnek, hogy tizenhat év előtt ön anyja Chagny asszony, hogy szökött meg Melunból egy huszár hadnagygyal.

— Ön hazudik uram! kiáltá Chagny ur halálsápadtan.

— Én nem hazudok, mert én voltam az, ki a hadnagynak a szöktetésre szükséges pénzt kölcsönöztem.

— Vigyázzon! mondá a fiatal ember fenyegető hangon.

Mire? kérdé hidegen la Gratte papa. Ha ön megütne házamban, én megölném, mint egy kutyát, ez jogomban áll. Mitől féljek hát; Chagny ur nem felelt.

— Pertől? Folytatá Durat József, akarja, hogy könnyitsem önnek a módot? Én megegyezem. Bármily órában, ha ön kivánja, kész vagyok ezen történetet akár hány tanu előtt elbeszélni. Nem oly régen történt, hogy az egész világ elfeledte volna, ezután megengedem, hogy ön mint rágalmazót bepereljen.

Az ifju piperkőcz hallgatott.

— Higyje el, folytatá az üzlet embere, senki iránt sem kell szemtelennek lenni, kivált irántam nem Chagny ur. Nekem semmi okom sincs önnek ártani, de ha fölakarnám mutatni a levelet, mely kezeim közt van . . . e levelet anyja irá és irta alá, a hadnagynak czimezve . . . én nem fogom tenni, legalább egyelőre nem. Legyen nyugodt. Most ha tetszik, beszéljünk ügyeinkről. Ön azt mondá tehát, hogy barátja Edmund tartozik nekem.

— Önnek vagy másnak az mindegy! viszonzá végre a fiatal ember kedvetlenül. Nem is tudom miért vállaltam el ezen megbizást, mert végre nem tartozik reám.

— Röviden, mit mondott önnek Chasnaye ur.

— Azt mondá, hogy kérjem meg önt várakozni, mig oly állapotban lesz, hogy kimehet, akkor rendezni fogja önnel az ügyet.

— Én nem várok, viszonzá szárazon az üzlet embere. Felem nem várhat, szüksége van a pénzre; ő meghagyta nekem behajtani.

— De csak öt hat napról van szó.

— Edmund ur akkor képes lesz fizetni?

— Azt nem tudom.

— Hogyan! nem mondotta önek?

— Szót sem szólt erről.

— Akkor tehát előleget adott önnek felem számára?

— Azt sem.

— És ő ezt elnevezi egy ügyet rendezni?

— Azt nem tudom, ő kétségkivül nem gyanitá, hogy önnek oly szigoru utasitásai vannnk, és reménylte . . .

— Talán ujabb halasztást?

— Az valószinü.

— Én öt perczet sem adok neki.

— De uram, ön tönkre teszi hitelét.

— Fizessen, ha annyit tart fentartására.

— Teremtette! ő fizetni fog. Ne aggódjék miatta.

— Már mondottam önnek, hogy ez esetben nem vagyok személyesen érdekelve, csupán a kivitel bizatott rám, szólt az öreg uzsorás, komoly hangon. Parancsolták, hogy sujtsak, én sujtani fogok,

— Tehát semmi sem lágyithatja meg önt?

— Semmi. Ha holnap délben a pénz nincs letéve nálam, még este elküldöm a váltót.

— A báró palotájába?

— Természetesen, miután Edmund ur ott lakik.

— És az egész cselédség tudni fogja?

— Hát mit tehetek ez ellen?

— Ez esetben nem marad egyéb hátra, minthogy eltávozom, mondá Chagny ur nagyon lehangolva.

— Uram, szólt az üzlet embere, fölkelve karszékéből, van szerencsém magamat ajánlani.

Azután gunyos udvariassággal, mely nagyon is tulzott volt, hogy őszinte lehetne, az ajtóig kisérte a fiatal embert.

Ez nem neheztelt, hogy kisiklott „az ördöngös ember“ körmeiből, ugy nevezte el menetközben.

A mi Durat Józsefet illeti, visszajött és mosolyogva elfoglalta helyét.

— Kétségtelen, hogy ezen gyüjtemény hasznos, mormogá; már meghozza gyümölcseit.

La Grátte papánál minden nap ugyanannyi személy jelentkezett a társadalom minden osztályából. A városrészben sajátságos hirt szerzett magának. Husz év óta lakott ott, egy szerencsétlen sem kopogtatott hasztalan ajtaján, ha ugyan méltó volt némi szánalomra.

E tekintetben csak egy vélemény uralkodott a szükölködő kis kereskedők közt, kik hozzá fordultak. Ellenben egy gazdag sem fordult erszényéhez, anélkül, hogy jól meg nem nyuzta volna.

Sohasem lehetett bebizonyitani, de hire járt a környéken.

Természetesen a szegény ördögök ezt nem róták fel hibául. A visszatorlás ezen rendszere végtelen helyesnek látszott nekik. Hogy a gazdag fizesse a szegényért a tőkét és kamatokat, ez természetes, sőt majdnem kárpótlás, ez igazság volt.

Tettei után itélve, bizonyos volt, hogy Durat József osztá ezen nézetet, miután ingyen adta a nyomorultaknak a pénzt, melyet oly drágán fizettetett meg azokkal, kiknek módjukban volt. Ezen ember viselete rendszerét nem lehetett elvitatni. Ő némelyeknek gondviselése, másoknak pedig csapása volt, az elsők szerették, az utóbbiak gyülölték, de mindnyájan hozzá fordultak.

(Folytatása következik.)

got, az embereket. Ezen emberkerülő nem lehet más, mint Tisza Kálmán. Nem csalódtam, csakugyan ő az. — Végig jár magányosan, alig tekint fel, gyönyörködik a tenger zugásán.

Csakugyan borzasztón szép a tenger folytonos, egyhangu, bömbölő zugása.

Ennél csak a nemzet zugása lehet meghatóbb.

De ki hallgatna ma erre.

Tizenegy óra felé a tenger kikötőjénél láttam ujra miniszterünket családi körében, ismét elvonulva, magyar lapokat olvasva, hogy még is halljon valamit a hazáról, mellette láttam az „Egyetértést" is.

Este már egész udvarával jelent meg Tisza Kálmán, hallgatva egy csevegő franczia nő szellemdus társalgását, körében testvére Lajos, a volt miniszter, báró Orczy Andor, az elmaradhatlan hosszu Wodjáner és még többen.

Ez a rendes napirendje Tisza Kálmánnak, s nappal bár kerüli a társaságot, de az este mindig nagyobb és nagyobb kört gyüjt köré hazai mamelukjaiból, de az egy Wodjáner soha sem marad el tőle, talán majd megteszi hálából bosnyák pénzügyminiszternek. Milassin Vilmos.

London, szeptember 10-dikén.

— Saját levelezőnktől. —

Azon hirek, melyek az osztrák-magyar occupatióról ide érkeztek, nagyon kiábránditották azon államférfiakat, kik azt hitték, hogy Ausztria képes lenne Boszniában a rendet helyre állitani. Más szavakkal, arról győződtek meg, hogy Andrássy gróf, midőn Beaconsfield és Salisbury lordoknak azt bizonyitotta be, hogy Boszniában alig várhatják az osztrák csapatok bevonulását, nagyot füllentett. A szerajevói főkonzul levelei is egészen mást bizonyitottak be, mint azt, mit Andrássy szeretett volna, hogy bizonyitsanak. Itt mindenki meg van arról győződve, hogy ha a mi képviselőink csak távolról is gyanithatták volna, hogy az occupatió oly borzasztó vérengezést fog magával hozni, nem pártolták volna Andrássy gróf javaslatát, mert az angol államférfiak sokkal humanusabbak, semhogy csak közvetve is hozzájáruljanak ahhoz, hogy vér ontassék, sőt ilyesmit legszorgosabban kerülnek.

Ausztria Boszniában talán birt volna valamit kivivni, ha mindjárt eleinte nem árulta volna el, hogy a hadi tudományokban igen hátra van. A cambridgei herczeg, ki meglehetős s trategicus, midőn az első szerencsétlenségről hallott, mely az osztrák huszárokat érte, azonnal azt mondá: „ugy látom, hogy az osztrák hadvezénylet még rosszabb kezekben van, mint Gyulayéban és Benedekében volt."

Egy másik nagy hiba volt, hogy a muzulmán nép érzéseit az osztrákok nem csak hogy nem kimélték, de legmélyebben sértették, midőn az elfogott felkelőket, a helyett, hogy agyonlövették volna, felakasztatták és ignorálták azon előitéletet, melylyel a mozlimek ezen halálnem ellen viseltetnek.

Anglia Ausztriát mindig pártolta, és annyira becsülte, hogy több izben megkinálta szövetségével. Mit vihetett volna ki Anglia, ha Ausztriába bizhatott volna és mit nyerhetett Ausztria, ha bensőleg ragaszkodik Angliához?

De ez, mind el mult dolog és senki sem tartja többé érdemesnek a felett okoskodni, a mit lehetetlen megmásitani.

Sokkal fontosabb dolog ránk angolokra nézve viszonyaink Oroszországhoz, sőt Németországhoz is. Bismarck herczeg aligha őszinte a maga politikájában Oroszország irányában, noha a világ előtt mindenben pártolja orosz kollegái politikáját. Ezen szél mentében vitorlázást alig fogja még sokáig folytathatni, mert a világ elébb utóbb is rá fog jönni, hogy ezen politika nem egyébb kétszinüségnél.

Az angol kabinet nagyon nehezen vesz bucsut régi traditionális politikájától és valóban a két esztendős háboru óta soha sem volt oly zavarban, mint akkor, mikor Poroszországot ellenségkép látta Ausztriával szemközt.

Most itt mindenki meg van arról győződve, hogy a három császár szövetségnek végczélja még sem más, mint a régi feudalis viszonyoknak ujra életbeléptetése, ámbár ezen eszménél esztelenebb valami nem létezhetik, mivel sem Ausztriában, sem Németországban, sem sehol a világon a nemességnek többé nincs befolyása az államok kormányzatára, megkisérlik egyik vagy másik aristokratikus névvel, de a tanultabb, politikusabb ember a nagy születésünek feje felibe nő és valóságos aristokratia igazán még csak Britanniában létezik.

Lyons lord nem régen a richmondi herczegnek a francziaországi állapotokról irt és azokat sem tünteti elő egészen rózsás szinben, a bonapartisták alá akarják ásni Francziaország békéjét és ha az igazi köztársaságiak nem ügyelnek, bizony még azon megfejelt kis Bonaparte, Lulu herczeg, apja császári székébe fog ülni.

Az egész világ igen rosz néven vette az Orleansok részvétlenségét Thiers emléke iránt, holott Thiers Lajos Fülöpnek dicsőséget és nyugalmat szerzett. De ezen királyi vérből származott egyének mind hálátlanok.

Azon borzasztó katasztropha a Themzén, melynek oly borzasztó sok ember esett áldozatul, a legujabb időben minden érdeklődést magába szitt fel, ugy hogy még most a politikával alig gondolnak. De Salisbury utazásának jelentősége van, azt itt jól érezzük. Ki tudja, mit hoz a legközelebbi jövő. Jót nem. St—a A—d.

Egy távirat már tudósitott arról, hogy Szerajevóban szeptember 4-edikén éjjel harmincz összeesküvő felkelőt elfogtak. — Ma következő részleteket közölhetjük az eseményről: Egy szerajevói török kávésnál éjjelenkint nagy számu — néha 150 — mohamedán szokott öszszegyülni, kik mindannyian a felkelőkhöz tartoznak. Az elfogatás előtti napon a felkelők közül igen sok átment Mokroba: csak 45 embert lehetett tetten kapni. Midőn a rendőrök a szobába hatoltak, az összeesküvők a földön ültek és két-két sakktábla volt előttük „— de csak az egyiken voltak figurák s ezek is összevissza állottak. A két sakktáblával jelezni akarták, hogy békés foglalkozás hozta őket össze. — A csel azonban nem használt, mert elfogattak. — Volt köztük több török katona és niksitsi mohamedán. Az elsők belebbeztettek, az utóbbiakat a határon kiviszik. — A kávés 50 botot kapott."

A háboru.

Horvát testvéreink, az egyetlenek a monarchiában, kik ellentétben a birodalom többi lakosságával, oly annyira kivánták az occupátiót, most erezhetik, miként torr ezen occupatió torkukra. Nem elég, hogy évekig hizlaltuk a rongyos bosnyák menekülteket, kik milliókat szivattyuztak ki tőlünk, nem elég, hogy vérünket ontjuk most vadonjaikban, de most már annyira vittük, hogy e győző felkelőket nyakunkra zuditottuk. — Mint a „P. Lloyd" fönnebb közlött és elég hitelt érdemlő forrásból jelenti, a bihacsi vereség után a bosnyákok északra Bihacstól a szluini határezredbe betörtek és itt 5—6 falut elpusztitottak és lehamvaztak.

Mindenütt rémülés és elkeseredés uralkodik a kormány ellen, mely igy védtelenül hagyja az ország határait. Azon vélemény van a nép közt elterjedve, hogy most Bosznia fogja Magyarországot occupálni. Ennyire vitték a tudatlan tábornokok, Andrássy, egy kapzsi kamarilla és lelkiismeretlen bérencz journalisták a dolgot, hogy már Magyarország integritása is meg van támadva. A betört bosnyákok, mint a jelentés mondja, nem egyedül muzulmánok, hanem nagy részök katholikus. Igy tehát azon állitás is megvan czáfolva, hogy a katholikusok és keresztények az osztrák occupatiot óhajtják.

Egy másik megczáfolása azon jelentésnek, hogy a keresztény bosnyákok az occupatiót nem ellenzik, az is, hogy a novi-bazári sáncz munkálatokat többnyire keresztények végzik. Mint jelentik a novi-bazári pasalikban Rakics bég 8000 felkelővel, 6 tábor arnautával és négy zászlóalj nizammal a legelőnyösb állásokat elfoglalta.

*

Az albán liga, mint irják a lapok, napról napra erősbödik és jelenleg már 130,000 fegyveres felett rendelkezik. Három fő pontja van, honnét a mozgalmat igazgatja: az első pont Prizrend, honnét küldik az albánok a segély csapatokat Boszniába, a második pont Janinában van, melyből a görögöket fognák visszaverni, ha eszükbe jutna berontani és minden görög önkénytes mozgalmat innen féken fognának tartani, végre a harmadik pont Saloniki, honnét az albánok összeköttetésbe teszik magukat a Rhodope hegység felkelőivel.

A keleti Boszniában összpontosult felkelők számát 40,000 emberre teszik, kik 4 fő ponton vannak összpontosulva, jelesül a fő haderő Zvorniknál 26000 ember 12 ágyuval. Bjelinánál 6000 ember 8 ágyuval, Tuslánál 5000 ember 6 ágyuval, végre Gracsaniczánál 4000 ember 4 ágyuval.

Ha most ide számitjuk a novi-bazári pasalikban összpontositott felkelők haderejét: 8000 fegyveres felkelőt, 6 tábor arnautát és 3 zászlóalj török nizamot, ez mind össze mintegy 13—15 ezer embert tesz, végre még a herczegovinai és a Boszniában itt ott szét szórt felkelő csapatokkal együtt összesen többet mint 200,000 embert lehet fel venni. Megjegyzendő még, hogy a novi-bazári pasalikban a szorosok mind a felkelők kezei közt vannak és legelőnyösebb állásokat adnak nekik, hol 25 zászlóalj basibozuk nagyon is elég az ellenség feltartóztatására. A felkelő vezérek mindenütt parancsot kaptak állásaik elsánczolására, mert köztudomásu dolog, hogy a török katona, ha nem is kitünő várak ostromlásában, de annál inkább azok védésében, mint ezt jelesül Plevnánál ismételve fényesen bebizonyitotta. — Igy tehát azon 200,000 ember, mit az osztrákok Boszniába küldöttek, alig elégséges a nállunknál erősb albán-bosnyák-török csapatokkal való mérkőzésre.

*

A „Times"-nek azt irják Belgrádból, hogy Ausztria Szerbiával és Montenegróval közösen fog müködni a felkelések elnyomására, vagyis más szókkal, Ausztria maga nem érzi magát elég erősnek a bosznai és herczegovinai felkelés elnyomására és Szerbiara s Montenegróra szorul. Ez nem volna egyébb, mint Muszkaország utánzása, midőn az istenre kérte Károly román fejdelmet, jöjjön segitségére a törökök ellen. Ha ez csakugyan ugy volna, mit azonban az osztrák inspirált lapok leghatározottabban tagadnak, ez megerősitése volna a világ rosz véleményének az osztrák hadsereg hadászati tehetségéről és kiképzettségéről és legnagyobb szegénységi bizonyitvány hadvezéreire nézve. — Mint Ausztria egyedül tehetetlennek bizonyult be a magyar forradalom levérésére, ugy most tehetetlenségét mutatja Boszniában. Pedig ha visszagondolunk azon roppant veszteségekre, melyeket Asztria már eddig is szenvedett Boszniában, akkor ily feltevés csakugyan nem indokolatlan. De még ha nem is volna egy igaz szó sem ebben, már csak azon feltevés is, hogy Ausztria két oly picziny hatalomra szorulhatna, mint Szerbia és Montenegró, már magában is gyalázatára válik a külföld előtt. És mégis mindig arról beszélnek az occupatió mellett agitáló lapok, hogy már a becsületért sem lehet abba hagyni a megkezdett occupatiót, mintha a tönkre tett osztrák hadsereg visszavonása Boszniából nagyobb gyalázat lenne, mint az, ha Montenegrót és Szerbiát hivja meg segitségül, hiszen ha csak akkor győzné, nem mondaná-e a világ, hogy csak a szerbek és montenegrinok győztek, mint most elismeri mindenki, hogy a magyar forradalmat nem az osztrák, hanem a muszka hadsereg győzte le.

De nemcsak a Times, hanem a Daily Telegraph is oly szinben tünteti elő Ausztriát, mely azt mutatja, hogy már kénytelen fühöz-fához kapkodni, s azt mondja, hogy most a montenegróiakat bujtogatja az albánok ellen, nehogy ezek még ezentul is küldjenek segédsereget a bosnyákoknak.

A bosznai határról.

A Possavinában a felkelők nagyon erősen dolgoznak. — Két egyén vezetése alatt, kiknek nemzetisége különben sürü homályba van burkolva, már két hete erőditések emelésén fáradoznak. Ez erőditések egy kört képeznek, mely Bjelinánál kezdődik és a bridnodi mocsaraknál végződik. E kör határában következő helyiségek lettek megerősitve: Amalja, Putovics, Dugupolje és Ogorosco. Az erőditések kizárólag földmüvek, melyek 20 kilometernél tágabb tért foglalnak és szemtanuk állitása szerint igen kitünőleg épitvék. Ha nem is mondhatni előre, hogy az erőditések mindmegannyi „kis" Plevnát képeznek, a felkelőknek mégis minden bizonynyal igen erős támaszt nyujtanak.

E földsánczok felszerelése ép most folyik. — Azon kérdés, honnan veszik a felkelők ágyuikat s a municziót? Nem oldható meg teljesen. — A tüzéri szerek egy része a bjelinai és nagy-zworniki várból került — az bizonyos, ez erőditett helyek azonban még sem voltak oly sok ágyuval ellátva, hogy onnan kerülhetett volna ama nagy számu lőszer, melyet e kis Plevnák sánczain láthatunk.

Hogy Albániából, vagy Sjenica várából, vagy pedig a Drina másik partjáról kerültek-é, arról bizonyosat nem mondhatunk. Valószinü azonban, hogy mindkét hely szolgáltatta a készletet.

Az erőditések- és a lőszereken kivül még a felkelők meglepően nagy számát is tekintetbe kell vennünk. A Drina partjai mentében, föl egész Gracsaniczáig hiteles hir szerint 20.000 felkelő van felállitva.

Minden kétséget kizár, hogy az utóbbi napokban nyugati Boszniából tetemes erősités érkezett.

Különböző oldalról érkezett tudósitások szerint a bosnyákok ellenállásukat különösen keleti Boszniában akarják kifejteni. Ha a felkelőknek csapataikat keletfelé összepontositani sikerül, ugy ott oly hatalmasokká válhatnak, hogy a tél beállta előtt semmi esetre sem fognak legyőzethetni.

A felkelők száma naponkint növekszik. Tizenöt éven felüli gyermeket is 70—75 éven alóli aggot már nem is találhatni többé a falvak- s városokban. Mindenki a táborban van fegyverfogáson, sánczok ásásánál, lövegek elosztásánál, eleség szállitásánál stb. — Sőt sok nőt is találhatni a zöld zászlók alatt.

A hodzsák fáradhatlanok a kölönben is izgatott népet a harczba terelni. Még maga Stambul is küld izgatókat a szerencsétlen tartományba. Egy Jusuf nevü softa, helységről helységre megy, és boszutól égő beszédeivel hihetetlen módon szitja a lángot. A fanatisált ifju a „hitért való vértanuságot" oly szinekkel festi, hogy tulajdonkép őt hallgatva, balgaság volna a szomoru földi életet tovább is folytatni. — Mit nyujthat ez? A legtöbbnek alig van több, mint két, három nője, kik idővel előregednek, kell küzdenie éhséggel: nyomja azonkivül az adó, a nehéz munka, s a bün. — Milyen más életet fest Jussuf a tömegnek! Örökké viruló szüzek várják siron tul a bátor harczost, örökös boldogság, végtelen dicsőség és hatalom. — Majdnem hihetetlen, hogy mily elragadó hatalma van szavainak a tömegre.

Azon gyülöletről, mely most a bosnyák törökben a keresztyének ellen él, élénk képet nyujt egy párbeszéd, melyet a „Lloyd" tudósitója — kit ezen czikkünkben különben is követünk — egy benszülött katholikussal folytatott. Az utóbbi a törökök fanatismusáról igy szólt: „Gospodine! Én, ki itt születtem Boszniában, kinek ősei boszńyák földben feküsznek, — nem ösmerem többé e tartományt. A „törököknek volt ugyan mindig ellenszenve a keresztyén iránt, de a lángoló dühöt, mely őket ma iránta eltölti, nem tapasztaltuk soha. (Ez is a fegyverrel való czivilázálás eredménye. Szerk.) A beg nem egyszer ültette a keresztyéneket maga mellé; nem egyszer nyujtá csibukját a keresztyén „gazdának"; előkelő mohamedánok nem ritkán jóakarólag érintkeztek a pópákkal és iskolamesterekkel. Most másként áll a dolog. — A hodzsa halált kiált reánk. Szjenicában egy török két keresztyén csecsemőt csibukjára akasztott; Tuzlában Dragits bég egy leányt darabokra vagdalt s egy hordóba vetett. Zvornik kapui előtt egy spahi egy Uzelits Jankó nevünek fejét levágta, hogy azt kukoricza földén madárijesztőnek használhassa. S a török, az idegen invasió izgató hatása alatt állva azt hiszi, hogy mindezekkel Mohamednek kedves cselekményeket végez."

Különben, mint a „N. W. Tageblatt"-nak irják, a keresztények elleni fanatismus is elhallgat ott, hol az idegen betörés elleni egyesülésről van szó. — A törökök bosszujokat csak az ingadozókon töltik ki, — Vizsegrádtól Novi-Bazarig, Gracsaniczától Bjelniáig pl. az erőditéseken igen sok keresztény dolgozik. — A keresztényeket az utolsó napokban kisebb csapatokra osztották s mindegyiknek zászlót adtak e felirással: „A hazáért. Halál az idegeneknek." A felkelő vezérek között is vannak keresztények. — Katholikus vallásu különben csakugyan csekély számmal van a legiók sorában. A hol csak lehet, a katholikusok kivonták magukat a bégek és hodzsák hatalmaskodása alól. A kath. falvak egészen pusztäk; a lakók vagy erdőkbe, vagy a határon tulra menekültek.

Az occupatió áldozatai.

XIII. Kimutatás a bosznai és herczegovinai felkelők elleni ütközetekben elesett, megsebesült, vagy eltünt harczosokrol.

Citluknál aug. 4-kén a **7**. sz. tábori vadász zászlóaljból Lipold Jakab vadász megsebesült, későbben Mostárban meghalt; sulyosan Biselz Mátyás, Berger János, Jotec Jakab vadászok; könynyen Gombac János, Tihel János, Golic Jakab, Müller József vadászok.

Ravnicenél aug. 13-ikán a **32**. sz. gyalogezreg 8. századától elestek Medved Ignácz kapitány, Kurklenderovics Emil, tiszthelyettes, Hegedüs István, Chalubszky Ferencz, Massa Ferencz, Brukker Ferencz, Viczian Pál szakaszvezetők, Szuper Géza, Szemerédy József, Lasarowicz Móricz tizedesek, Engert Gáspár, Fitzbauer Gyula, Hatz Ruprecht, Szivák Pál, Skreck János, Berke István III., Penczi Pál, Pevecska István, Kosicz József, Kormos József, Markovics Antal, Babarczi Imre, Zaczek Mihály közvitézek; Csepregi János, trombitás. Eltüntek: Csernogorácz György, Merl István, Bittner Ignácz, Vasay Mihály tizedesek; Medveizik János őrvezető, czimzetes tizedes; Stöckl Ferencz, Vella Antal, Lukács Péter, Pevalli Ferencz, őrvezetők; Bruner Adalbert Péter, Czink Ádám, Polak János, Juhász Mihály, Kreis Simon, Köller Károly, Kaiser Frigyes József, Mischler Lajos, Niedermüller György, Pázmándy János, Principali György, Csik Pál, Ullmann Mihály, Wissinger Márk, Varga György Pál, Benko István III.' Borbás Mátyás, Hefler Ferencz, Juhász József IV:, Krug Gregor, Karmany István, Kovács József VII., Kattai István, Kollar György, Lak József, Mabisz Mihály, Ott József. Cesai János, Prohaszka Mihály, Rizai-Borbély Mátyás, Szluka Pál, Saracz Mátyás, Szubodic Milan, Szupenbek Antal, Szabados János, Fayben András, Steiner Márk, Tóth Istán, Tóth rente Poztar József, Tóth Albert, Tureczek János, Veler Ferencz, Kovács Pál, Sedlacsek János. Megsebesültek: Kmeth János közvitéz, czimzetes őrvezető Laczkovics János, Lee György, Greszner Pál, Bogacs András közvitézek.

Kremenácnál aug. 16-án, a **19**. számu tábori vadász zászlóaljtól: elestek: Marpurgó Vito, Skala Marton vadászok; aug. hó 18-án megsebesülés folytán meghalt: Kocivár Ferencz alvadász, sulyosan; Pützel Mathäus szakaszvezető, Kogevar Antal alvadász, Sodia Ferencz vadász, Kmier József, Tovusic János, Pauletisch vadászok, könnyen Primosek János szakaszvezető.

A **12**. sz. Hoffmann báró tábori tüz. ezredtől, 8-ik üteg, elesett: Mare József tüzér, sulyosan: Maikisch Vincze főtüzér, könnyen: Weiss Lipót altüzér.

Stolacnál aug. **16**-tól 21-ig: a **32**. sz. gyalogezred 1-ső zászlóaljától elestek: Saftelberger Ferencz, Videk Alajos recte Lajos, Klein Adolf tizedesek, Mezey József őrvezető, Olischläger József, Kaposzta József, Maruszky Pál, Prevenka Mihály, Valla Lajos, Jancer András közvitézek; sulyosan: Boros Lajos őrmester; Bucek István, Schreiber Ferencz szakaszvezetők; Sieber József tizedes; Ziegler Frigyes, Pradt Mihály, Wittmann Mihály, Kaiser György, Lindenmayer Bernát, Walter Lőrincz, Müller Márton, Lechkay Flórián, Grsak István, Tóth Mihály, Faraga Mihály, Wiklas György, Steinhauser József közvitézek; könnyen: Bene György hadnagy; Jaroba Károly őrvezető; Alach András, Udvary Watzek Róbert, Javorozansky György, Haber János közvitézek

A **27**. sz. II. „Lipót belgák királya" gyal.-ezredtől: könnyen Kampökh Mátyás közvitéz.

A tiroli „Ferencz József császár" vadászezredtől: **3**-ik zászlóalj, elestek: Vieser Ferencz alvadász; Benjamino Fontana Mates, Fischnaller János, Kaufmann József Antal, Weiss Márton. Grüner Alajos vadászok; sulyosan: Zimmerling Alajos, Redler Alajos, Tschanett József Antal vadászok; könnyen: Valzolger Justus, Simoni, Renauer József vadászok.

A **19**. sz. tábori vadászzászlóaljból megsebesült: Griljanc József alvadász.

A **33**. sz. tábori vadász zászlóaljtól elestek: Krutzwisth József, Strauss Urban vadászok; eltünt: Skorjanc József; sulyosan Lamer Ferencz fővadász, Wagner Alajos, Wenzl Antal, Körbler Simon, Bojane Ferencz, Küstner János, Steininger Ignácz, Wininger Vincze, Lustig Fábián; könnyen Mihelic Mihály alvadász, Sedelmayer J., Streckly Ferencz, Fagitz Alajos, Melinek Antal, vadászok.

A **12**. sz. „Hofmann báró" tábori tüz. ezredtől: Burmann Mátyás altüzér sulyosan, a 2/XI. sz. hegyi ütegből: sulyosan Dingsleder György őrmester, könnyen Cayszhiewcz János lövőmester.

Kremenac-Cruicinél aug. 17-tól 20-ig a **32**. sz. gyalogezredtől elesett: Bozóky István, közvitéz, sulyosan: Balacz János, Steffel József, közvitézek, könnyen: Lakatos Mihály, Jelınek János közvitézek.

A tyroli „Ferencz József császár" vadászezred 3-ik zászlóaljától elestek: Bacher Ferencz, Morizzo Giacomo vadászok, sulyosan; Fuchs, őrvezető, Sperandis József, vadász, Kirschner, Batistata, Wiedmann, Alber, Brugger vadászok, könnyen: Sohn Jakab, alvadász, Ventura vadasz.

A **33**. sz. tábori vadászzászlóaljtól: elesett: Hocevar József vadász, sulyosan: Zitko Lőrincz, őrvezető, Korjek János vadász, könnyen Kopeinig Simon vadász.

A **18**. sz. hegyi-hadosztály lőszertanyától: sulyosan: Kern őrmester, a lovas vadászoktól: Grevulj Máté eltünt, Metkovic Jukus Toma könynyen megsebesült.

Basichannál aug. 19-én: a **27**. sz „II. Lipót belgák királya" gy.-ezredtől, sulyosan: Pinegger Jakab, Bodlos Péter, Petz György, Haiden Alajos közvitézek; könnyen: Wolf Sylvester tizedes.

Gracsanicánál aug. 13-án: a **61**. sz. „Czezarevics Sándor orosz nagyherczeg és trónörökös" gyalogezredtől: Elesett: Wuin recte Korlitz Pavel közvitéz.

Dobojnál aug. 26-án a **70**. sz. péterváradi Philippovich Ferencz báró gyalogezredtől elesett Gyuricskovics Zivan közvitéz, megsebesültek Perkovics Luka, Pereta Milovan, Linstner István közvitézek.

Dobojnál aug. 30-án a **61**. sz. Czesarevics Sándor orosz nagyherczeg és trónörökös gyalogezredtől megsebesültek Weigang József, Bayert Péter közvitézek;

a **70**. sz. péterváradi Philippovich báró gyalogezredtől megsebesült Paudl István közvitéz.

Kelt Bécsben, 1878. szept. 11-én

A cs. kir. közös hadügyminiszteriumtól.

UJDONSÁGOK.

— Verhovay Gyula ügyében, mint a P. Ll. irja, a vizsgálóbiró az államügyészség inditványára azt határozta, hogy az utólagos vizsgálat Herman Ottó és több egyetemi hallgató ellen is meginditandó.

— Földváry Mihály Pestmegye alispánja tegnap délután nyilatkozott fegyelmi ügyében Rudnyánszky Ferencz kiküldött bizottsági tag előtt. Az ügy most már a tiszti ügyészhez fog inditványtétel végett áttétetni.

— A Duna szabályozási enquete első tanácskozmánya ma délelőtt 10 órakor nyilt meg a közlekedési miniszterium helyiségében. Maga Péchy Tamás miniszter, elnökölt, résztvettek az ülésben a közmunka miniszterium, közmunkatanács és a főváros küldöttei. Péchy Tamás megnyitván a tanácskozmányt előadta a Duna szabályozás rövid történetét. A főváros köreiben nyilvánult aggodalmak s a törvényhatóság felterjesztése következtében szükségesnek látta az enquete egybehivását, mert eljárásában a legnagyobb nyilványoságot kivánja érvényesiteni. A Duna szabályozás terveit a tagok birálata alá bocsátani kész s kéri, hogy a kérdéseket s az elveket minél több oldalról vitassák meg s nyilvánitsák véleményüket és óhajaikat. — Gerlóczy alpolgármester a főváros nevében köszönetét fejezi ki a miniszternek a tanácskozmány egybehivásáért. Utal azon kivánalmakra, a melyeket a főváros a miniszterhez intézett felterjesztésében kifejtett. A főváros kivánalmait részletesen elő nem adhatja, vagy eláboratumot előterjeszteni nem képes, miután nem tudja, hogy mily mérben történtek intézkedések. Azon kérelmét adja elő miszerint a Duna szabályozására vonatkozó összes muszaki munkálatok tanulmányozás tárgyává tétessenek. Péchy miniszter. Ezen kérelmét indokoltnak és helyesnek találja. Az ő intentiója is ez volt s a jelen tanácskozmány tárgyául tulajdonképen nem is ezen elvnek a kimondását, hanem csupán azon módozatoknak megvitatását tartja szükségesnek kitüzni, a melyek szerint ezen összes szabályozási tervek tanulmányozandók lesznek. A miniszter ezt ugy találja kivihetőnek, hogy miután a tervek igen terjedelmesek, ezek a miniszterium helyiségében a miniszteri hivatali személyzet közremüködése mellett tanulmányoztassanak. E módozatot kivánná közmegegyezéssel megállapittatni s ez esetben Hieronimy államtitkárt bizza meg a további intézkedéssel. Az enquete a fentiek értelmében állapodott meg a Duna szabályozási tervek tanulmányozásának módozatait illetőleg. A tagok tetszés szerinti időben bár hányszor betekintenek a rajzokba és miután mindegyikök kellő képet alkotott magának s kivánalmait concret alakba öntötte uj ülés fog összehivatni, hol mindenki érdemlegesen előadandja véleményét és kivánalmait a Dunaszabályozási müvek tárgyában.

— Titel és Temesvár közt rendes vizi közlekedés létesült. Néhány vállalkozó ugyanis, mint nekünk Nagy-Becskerekről irják, a Bégacsatornán személyszállitó csavargőzöst inditott meg, mely a legcsekélyebb vizállás mellett is megteheti utját Titeltől Temesvárig. A csavargőzös szept 9-én tevé meg próbautját s hetenkint 3-szor közlekedik.

— Adómentesség a sebesültéknek szóló élelmi czikkekre. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a sebesült és a háboru fáradalmaiban megbetegedett katonák számára vidékről érkező azon adományok, melyek bor- vagy husfogyasztási adó alá esnek, adómentesen bocsáttassanak be a fővárosba. Megengedte továbbá, hogy azon bormennyiségek is, melyeket helybeli lakosok a sebesültek számára ingyen átgednek kellő ellenőrzés mellett adómentesen leirassanak. — Mint értesülünk hasonló határozatot hozott mai gyülésében a fővárosi tanács is, inditványozza a közgyülésnek, hogy ne csak a fogyasztási adópótlék, hanem a kövezetvám beszedését is szüntesse meg oly tárgyakra nézve, melyek a sebesültek számára küldetnek.

— Halálozás. Simén Domokos az erdélyi unitarius egyház kiváló tagja és a kolozsvári unitarius főiskola tanára szept. 9-én meghalt. — Siménben nem csak az unitarius egyház vesztette el egyik nagytekintélyü tagját s legbuzgóbb hivei egyikét, hanem egyuttal a vallási tudomány és az unitarius egyházi irodalom is széles miveltségü s emelkedett szellemü mivelőjét fájlalja elhunytában. A boldogult több nagybecsü s mély tudományosságu munkával gazdagitotta a vallási irodalmat; a Kolozsvártt megjelenő, kiváló egyházi folyóiratnak: a „Keresztény magvető"-nek pedig hezdet óta szorgalmas munkatársa volt s pár év óta egyik szerkesztője lőn. Simén a lassu, de pusztitó kór: a tüdővész ellen fürdőn keresett gyógyszert; de hasztalan. A legszebb korában, életének 43-ik tanárságának 16-ik évében bevégzé földi pályáját. Holttestét Kis-Kadácson f. hó 11-dikén temették el. Béke poraira!

— Egy oláh érsek hagyatéka. Sterka Sulucz volt balázsfalvi g. kath. érsek hagyatéka 269.555 frtra növekedett, melyhez járul még a springi jószág jövedelme. A hagyomány-levél értelmében 20,000 frtnak a kamatját nyugdijra és ösztöndijra forditják, a megmaradt tőkét ujból 250,000 frtra szaporitják, s a fennebb emlitett czélra ujabban 200,000 frtot szakitanak ki. Nyugdijt nyer 16 lelkész özvegye 100—400 frtig terjedő összegekben. A hazán kivül tanuló 3 jog- vagy orvostanhallgató 400 frt ösztöndijt, a hazában tanuló 6 jogász egyenkint 200 frtot, s bányászatot, technikát hallgató 2 tanuló 300 frtot. Az érsek ezenkivül 2 tanár s a balázsfalvi nőiskola tanitónőjének fizetésére is alapitványt tett. A szeminarium könyvtára számára évi 60 frtot, a gymnasium tanulóinak jutalomkönyvekre 60 frtot s a bisztrai, somlyói s abrudbányai egyházak részére egyenként 50 frtot hagyományozott. Mihelyt a hagyatéki tőke az 1 milliót eléri, Balázsfalván, vagy a hol kivánatos lesz, román akadémia fog felállittatni.

— Osztrák humanitás. Eddig rendesen „orosz humanitás"-ról szoktunk irni; ma már azon helyzetben vagyunk, hogy az osztrák katonai humanitásoknak sorozatát is megnyithatjuk. Tegnap reggel ugyanis a péterváradi kórházból a könnyebb sebesülteket felpakolták hajóra, s utnak inditották a főváros felé A szerencsétleneknek mindegyikének a markába nyomtak 45, mond negyvenöt krajczárt az utra. Ma reggel a hajó kapitánya észreveszi, hogy a sebesültek kezdenek ájuldozni. Egy ott levő orvos megvizsgálja, s constatálja, hogy a sebesültek éheznek. Ha bent az országban azon szerencsétleneket sem birja élelmezni a katonai intendatura, a kik a kamarilla passiójának levét már megitták, — ellehet képzelni hogy vannak ellátva harczosaink.

— A nagyszombati pánszláv tanárok ügyében az esztergomi érsek tudvalevőleg vizsgálatot inditott. A vizsgálatról azonban nem hallani semmit, s az egész dolog hihetőleg azon az uton van, hogy feledésbe kerüljön. Matzenauer és Zeilinger panszláv tanárok nyugodtan ülnek tovább tanszékükön, s a megnyitott tanévben hirdetik tovább az igét a muszka czár nagyobb dicsőségére. Mint a nagyszombati lap irja, e két ember fittyet hányva gunyolja az ottani magyarságot, s azt mondja, hogy állása oly biztos, miként azt ugyan meg nem ingathatja senki. Merészségök annyira megy, hogy az egyik nem rég nyilvános helyen ostentative az orosz czárt éltette. A közokt. miniszter a „Pozsonyvidéki Lapok" szerint legujabban fölkérte a primást, hogy e tanárokat helyezze át más intézetbe. (!) — Még kisül, hogy a helyett, hogy elcsapnák, előléptetik őket.

— A lóversenyek Budapesten okt. 20-án déli 12 órakor és okt. 22-én délután 2 órakor tartatnak. A nevezések zárnapja szept. 20.

— Népesedési mozgalom Budapesten. A lefolyt héten élve született 255 gyermek, elhalt 237 személy; a születések tehát 18 esettel mulják felül a határozásokat. Az élve szülöttek közt volt törvényes 187, törvénytelen 68; nemre nézve 141 fiu, 114 leány. Halva született 18 gyermek, köztük 9 törvényes, 9 törvénytelen. A halottak közt volt 132 férfi, 105 nő, egy éven aluli gyermek 90. Az elhaltak közt egy éven alul tartózkodott Budapesten 11. (A tartózkodás tartama 23-nál ki nem tudható.) Ez év 36 hetében élve született 9150 gyermek, elhalt 9234 egyén, a halálozások többlete tehát 84.

— Amint egy a 32. gyalogezredhez tartozó harczos magánleveléből értesül a „P. Corr." a Stolacra rótt 100,000 frtnyi sarcz fele a Stolac és környékén elesettek özvegyeinek és árváinak segélyezésére fog forditattni.

— Katonáink élelmezése Boszniában. Hogy occupáló hadseregünk élelmezése mai napig mily nagy költségbe került, Broódból vett értesülés szerint igazolja legjobban azon körülmény, hogy a Pongrácz-féle társaság maga mai napig körülbelül 700,000 métermázsa gabonát és 11,000 drb szarvasmarhát szállitott.

— Ritka müélvezetben részesül legközelebb a fővárosi közönség. Molnár György ugyanis, ki jelenleg a vidéki szinpadokon értelmezi Shakespeareat a jövő hó 8-án Budapestre jön, s a gyapjuutczai német szinházban szándékozik fellépni, a német szinészekkel magyarul játszandó. — Ilyet még nem pipáltunk!

— Pestmegye közigazgatási bizottsága ma ülést tartott Szapáry István gróf főispán elnöklete alatt. A szokásos havi jelentésekből, mint legérdekesbet, az adófelügyelőét emeljük ki, mely szerint a lefolyt havi bevétel 47800 frttal kevesebb a tavaly hasonidőben bevett összegnél. Az adóhátralékok emelkedtek: tavaly volt 1.203,132 frt, most van 1.810,266 frt. E roppant hátrányos eredmény az adójövedelmekben leginkább a községi elöljárók és végrehajtók hanyagságának rovandó fel. A bizottság erélyes utasitást rendelt a végrehajtóknak kiadatni. Egyéb feljegyzésre méltó momentum az ülésen nem fordult elő.

— A zsidó lova, meg a czigány lova. A temesvári lóavató bizottság elé egy kilencz mózes hitü egyénből álló consortium 60 db lovat vezetett eladás végett. A 60 közül azonban egy sem vált be. Egy erdélyi czigány szintén 60 lóval állitott be, s a közmondás szerint hihetőleg jól tudván dicsérni a maga lovát, a bizottság 10 hijján mind megvette tőle. A czigány az 50 lóért nagy csomó pénzt kapott, melyet bal markába fogva, pipával szájában, méltóságosan lépdelt végig a néző tömegen.

— Szerencsétlen esés. Hatkó István és Hatkó János édes testvérek. Mindkettő tót, mindkettő napszámos. Tegnap reggel kimentek a déli vaspálya állomásához munkát keresni. Itt a vasuti őrökkel szóvitába eredtek, miből csakhamar verekedés fejlődött. Nagy Sándor, az egyik vasuti őr Hatkó Istvánt megtaszitá s ez oly szerencsétlenül esett a vaggonkerekek közé, hogy koponyája megrepedt s agyvelejének egy része kicsurgott. A boldogtalan eszméletlen állapotban vitték a kórházba. Nagy Sándort pedig átadták a kir. ügyészségnek.

— Irtózatos vihar vonult végig szept. 3-án reggel Fehérmegye alsó részén,. A villám az alapi határban egy embert agyon sujtott, egyet meg a földhöz csapott. Sárbogárdon szintén agyonsujtott egy földmivelőt. Czeczén a református templomba, hol épen istenitisztelet volt, ütött be a villám. A rector elszédült az orgona mellől, fia pedig, ki a szószéken állt és beszélni akart, leesett, de a nagy ijedtségen kivül, semmi baj nem történt. A villám a torony ablakán futott le, a templom padjait és falait összehasogatta, s az ajtón ökölnyi rést ütve, a templomból eltünt. Karácsonyszálláson egy béres asszonyt sujtott a villám. A vihar több állat életét is kioltá azon tájakon, hol keresztül vonult.

— Nobiling halála. A merénylettevő élete végéről és utolsó napjairól a berlini lapok több részletet közölnek. Egy tudósitó irja: Láttam Gauvianné asszonyt Nobiling anyját, ki leányainak, vagy második férjének kisérete nélkül egyedül látogatta meg fiát azon hirre, hogy ez haldoklik. A beteg szobáját azonnal elhagyá midőn az orvos kijelentette, hogy Nobiling megszünt élni. Az anya nem látszott valami különösen megrendültnek; fiát teljesen eltorzitva találta. Nobiling egyáltalában nem hasonlitott azon emberhez, kit jun. 2-án elfogtak. A betegség, agyveleje egy részének kifolyása teljesen megváltoztaták, tagjai meggörbültek, s mire meghalt, már alig hasonlitott emberi lényhez. Kedden reggel a fogházi orvosok és egyéb beszólitott orvosi tekintélyek kijelenték, hogy Nobiling legfölebb 24 óráig élhet még. Anyját értesiték erről, s ez alig egy órával

tanek ki. Nyug-
—400 frtig ter-
ül tanuló 3 jog-
öndijt, a hazában
ct, s bányászatot,
frtot. Az érsek
nőiskola tanitó-
ett. A szemina-
tot, a gymnasium
tot s a bisztrai,
észére egyenként
a hagyatéki tőke
agy a hol kivá-
elállittatni.
. Eddig rendesen
ni; ma már azon
trák katonai hu-
thatjuk. Tegnap
kórházból a köny
a, s utnak indito
ek mindegyikén
nöt krajczárt az
reveszi, hogy a se-
y ott levő orvos
a sebesültek
azon szerencsét-
onai intendatura,
ét már megitták,
látva harczosaink.
pánszláv ta-
rsek tudvalevőleg
ról azonban nem
g hihetőleg azon
jön. Matzenauer
nyugodtan ülnek
tt tanévben hir-
zár nagyobb di-
lap irja, e két
ottani magyarsá-
oly biztos, mikép
nki. Merészségök
m rég nyilvá-
orosz czárt
„Pozsonyvidéki
a primást, hogy
etbe. (!) — Még
sapnák, előlépte-

apesten okt.
n délután 2 óra-
ja szept. 20.
alom Buda
letett 255 gyer-
etések tehát 18
t. Az élve szü-
örvénytelen 68;
Halva született
9 törvénytelen.
5 nő, egy éven
t egy éven alul
tartózkodás tar-
év 36 hetében
t 9234 egyén, a

alogezredhez tar-
sül a „P. Corr."
cz fele a Stolac
és árváinak se-

ése Boszniá-
élelmezése mai
Broódból vett
azon körülmény,
aga mai napig
bonát és 11,000

n részesül leg-
olnár György
adokon értelmezi
apestre jön, s a
dékozik fellépni,
gyarul ját-
ltunk!
zgatási bi-
áry István gróf
havi jelentések-
ügyelőt emeljük
étel 47800 frttal
evett összegnél.
ly volt 1.203,132
ppant hátrányos
inkább a községi
nak rovandó fel.
t a végrehajtók-
éltó momentum

czigány lova. A
y kilencz mózes
db lovat veze-
zonban egy sem
n 60 lóval álli-
hetőleg jól tud-
zottság 10 hijján
50 lóért nagy
narkába fogva,
épdelt végig a

. Hatkó István
Mindkettő tót,
ggel kimentek a
keresni. Itt a
iből csakhamar
az egyik vasuti
ly szerencsétle-
hogy koponyája
e kicsurgott. A
vitték a kór-
a kir. ügyész-

ult végig szept.
n,. A villám az
sujtott, egyet
szintén agyon-
eformátus tem-
olt, ütött be a
ona mellől, fia
zélni akart, le-
semmi baj nem
kán futott le, a
atta, s az ajtón
eltünt. Kará-
sujtott a villám.
azon tájakon,

merénylettevő
erlini lapok több
: Láttam Gauvi-
leányainak, vagy
gyedül látogatta
A beteg szobáját
ntette, hogy No-
látszott valami
sen eltorzitva ta-
hasonlitott azon
betegség, agy-
megváltoztaták,
lt, már alig ha-
reggel a fogházi
vosi tekintélyek
24 óráig élhet
alig egy órával

érkezett meg fia kimulta előtt. Nobiling már több nap óta sohasem volt magánál, komoly kihallgatás alá, junius 2-ki első vallatása óta egyáltalán nem lehetett venni. Akkor bevallá Nobiling, hogy a császárt meg akarta ölni, hogy socialista tanoknak hódol, s azon kérdésre, hogy vannak-e büntársai, nem adott határozott feleletet. Többet azóta nem lehetett kinyomozni; a további kihallgatás lehetőségére napok óta minden kilátás eltünt; azonkivül az agyvelő kifolyása az utóbbi időben oly mérveket öltött, hogy — a mint az orvosok már most szabadon kimondhatják — nem volt remény Nobilinget észnél megtartani. A beteg állapota vasárnap fordult rosszabbra, s az orvosok el voltak készülve a katasztrofára. A halál beállta azonnal hivatalosan konstatáltatott. — Minthogy Nobiling még vizsgálati fogságban volt, s el nem volt itélve, sőt vád sem emeltetett ellene, a családnak szabadságában áll, holttestét visszakövetelni, hogy fogja-e ezt tenni, nem tudjuk. Eltemetéséről eddig sem a család, sem a hatóság nem intézkedett, a temetés mindenesetre titokban fog megtörténni.

— Adakozások. Szongott Ilonka k. a. 5 frtot küldött be hozzánk a sebesültek részére. Ez összeg egy Kovács Pistának eladott virágcsokor ára. — Tépés küldeményeket kaptunk ma a következőktől: Özv. Csomós Aronné asszonytól Mátészalkáról 2.250 kilogrammot, Weisz Éva k. a.-tól Mátészalkáról 1.100 kilogrammot, Bátory Benjaminné asszonytól Érszent-Mihályfalváról 0.900 kilogrammot, Dezső Ferencztől Czeglédről 0.700 kilogrammot. A küldeményt az illető helyükre juttattuk.

— Beregszászról irják nekünk, hogy az ott alakitott háziipar terjesztő egylet e hó 7-én tartotta meg alakuló közgyülését. Az egylet alakitásában főérdeme van a Gönczy Sándorné és Blokszy Istvánné által vezetett nőegyletnek, mely a közönségét és a hivatalos köröket az ügynek megnyervén, Jágócsi Péterfy József miniszteri biztost Beregszászra meghivta, ki aztán az egyletet forma szerint megalakitá. Az ipari oktatás az ottani iskolákban már a jelen tanév elején megkezdetik. A leányiskolában a női iparszakok tanulására már eddig 33 iskolavégzett hajadon és menyecske iratkozott be, kiket a pozsonyi ipartanodából kikerült Gutman A. k. a. tanit. A fiuiskola mellett nyitott ipartanoda egyelőre a kosárfonásra rendeztetik be s ez 10 nap mulva kezdi meg müködését. Az iskola fenállása aláirások, a község és az állam segélyezése által biztositva van. Péterffy legközelebb Munkácson is állit fel ipartanodát, melyben fametszés fog tanittatni. E tanoda október elején szintén megnyilik. — Beregszászon az egylet alakuló közgyülése alkalmából vig ünnepélyeket rendeztek, melyekből az uj egyletnek 130 frt jövedelme lett.

— Az egyetemi bölcselet-hallgatók segélyegyletének egyik elnök-jelöltje Hajós-Hamburg Izidor. Pártja e hó 13-án esti 7½ órakor tartja a „Hungária" kis termében ismerkedési estéjét. Egy jegy ára 1 forint 10 krajczár.

— A Themsén történt hajóösszeütközésről irják Londonból e hó 10-kéről. A feltalált holttestek száma tegnap délelőttig 601, mi valósitani látszik azon szélesebb körökben elterjedt aggodalmat, hogy az emberélet veszteség aligha tetemesen meg nem haladja az eddigi legmagasabb becslést a 700-at. A themsei sajkások, kik ilyen esetekben legtöbbnyire fején szokták találni a szeget, határozottan azt állitják, hogy az elveszettek száma meghaladja az 1000-et, sőt tán az 1200-at is. Tegnap reggel az apály miatt sok halott partra került, kiket azonnal Dockyardba vittek, hol a temetés még az nap megkezdődött. A kormány megparancsolta, hogy a holttestek eltemetésével mennél inkább sietni kell, akár vannak felismerve a holttestek akár nincsenek, mert a közegészségre a sok temetetlen test káros hatással van. — Az elsülyedt Princess Alice hajó hátsó részének kiemelésére tett kisérletek eddig sikeretlenek voltak, a roncs azonban oly helyzetbe hozatott, hogy apály alkalmával minden helyiségét át lehet vizsgálni. A szerencsétlenek családjai számára összeadott összeg eddig 3700 font sterlinget tesz.

— Kölcsönös orrleharapás miatt állt két tót napszámos a törvényszék előtt. Pazur János a feleségét haza küldé a korcsmából ezért az udvarias Csernyák János belé kötött és földhöz vágta, viaskodás közben a gyöngébb Pazur lekapta fogával ellenfele orrhegyét' mire ez is hasonló mütétet vitt véghez Pazur orrán. Az orvosi látlelet azt állitja, hogy Csernyák arcza el van éktelenitve, de a törvényszék ezt nem tapasztalta és igy mindkettőt további békés egyetértésre intve; felmentette.

— Vasuti szerencsétlenség. Angliában egy idő óta alig mulik el nap a nélkül, hogy valamely balesetnek hire ne rázkodtaná meg a kedélyeket. Igy a mult vasárnap megint egy borzasztó szerencsétlenség történt a Cork- és Macroom-vasuton. Ezuttal 4 ember életét veszté, s harmincz sulyosan megsebesült. A szerencsétlenség ugy történt, hogy a gyorsan haladó vonat egy mozdonya egy tengely eltörése következtében Curraheen állomás mellett kisiklott a sinekből s a legközelebbi 4 waggont magával rántá, melyek ennek következtében összetörtek. A mozdonyvezető, és vele volt fia rögtön megölettek, a fütő oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy felépülése kétséges. Egy utast holtan vontak ki a romok alól, 30 más személy közül kinek karja, kinek lába tört össze.

— Bismarck Mehemed Aliról. A német birod. kanczellár mindenkor nagy ellenszenvvel viseltetett Mehemed Ali pasa iránt, s azt főleg a berlini congressuson is kitüntette. Egy alkalommal igy nyilatkozott a török meghatalmazottról; „Igazán kellemesen lehet fecsegni Mehemed Alival, a ki nagyon farfangos lehet, hogy mai állására föl tudott vergődni; de én nem tehetem ezt. Én nem feledhetem, hogy a császár méltóságát képviselem, ki sértésnek vette, hogy a török kormány választása Mehemed Alira esett. Én értem, hogy 11 éves korában elszökött egy német hajóról; meglehet, én is ugy tettem volna; de ha elgondolom, hogy franczia és német létére beállott töröknek és hogy mint török nem átallott ide jönni, hogy honfitársai előtt tüntessen uj hitével és Törökország érdekeit védje a keresztény Európa képviselőivel szemben, azt hiszem, jogosan mutatok iránta tartózkodást." Mehemed Alit igen fájdalmasan érinté Bismarck e bánásmódja, azonban csak tréfásan nyilatkozott róla. Egyszer egy társaságban azt mondá: „A kanczellár átkozott ember. Ugy néz rám, mint ha azt akarná mondani szemével: lennél csak német még most is, majd megtánczoltatnálak".

— Az egyetemi olvasókör évkönyve. Szerkeszti Szokolay Kornél titkár. — Az „Évkönyv" az olvasókör müködését ismerteti. Közöljük belőle, hogy a körnek tavaly 853 tagja volt. A könyvtárban van 4198 mü, 9310 kötetben. Pénztárában 238 frt 83 kr készpénz van.

— A Vezuv. Nápolyból irják, hogy a Vezuv mérsékelt kitörése, mely már régebb idő óta tart, folytonos erősödésben van. Az uj krater, mely a réginek fenekén 1872-ben alakult, már szinültig van lávával, sőt már ki is csorog abból. Az élelmes taliánok az uj lávából most mindenféle arczképeket és szobrocskákat készitenek, s jó pénzért árulják az idegeneknek. A legközelebbi hold ujság alkalmával a kitörés hihetőleg növekedni fog.

— Ujabb szerencsétlenség hirét hozza a táviró Londonból. Az ebercarnei kőszénbányában Newport mellett. Monmouth grófságban, robbanás történt. A bányában mintegy 370 személy volt, kik közül eddig 80-at mentettek meg. Attól félnek, hogy a többi oda veszett.

Rövid hirek. Rudolf trónörökös a mult hétfőn Bécsbe visszaérkezvén meglátogatta a hadügyminisztert, s a katonai szabályzat értelmében bejelenté, hogy Bécsbe érkezett. — **Türr István** tábornok Párisból érkezett fővárosunkba. — **100 frt** pénzbirságra itélte a törvényszék ma egy német zuglap szerbesztőjét, (Buchbinder nevüt) mivel ez lapjáért az óvadék letételét elmulasztotta. — **Kiállitást** terveznek B.-Ujfaluban ipari mezőgazdasági s minden egyéb oly tárgyból, mely ritkaságánál vagy tanulságos voltánál fogva érdemes a megtekintésre. — **Rablógyilkosság** történt f. hó 1. és 2-ka közti éjjel Lugos és Rékas közt. A meggyilkolt egy cseh ember volt, kitől 50 frtot fehérnemüt és irományokat raboltak el. A gyanu egy asztalos legényre hárul, kit azonban még nem keritettek kézre. — **Halálozás**. Kossa Magyary Nándor Ujpesten szept. 7-én meghalt. — **Az aradvidéki tanitó-egylet** f. hó 23. 24. és 25-én tartja meg IX. naggyülését Aradon. — **Gr. Eszterházy Miksáné** asszonyt, a mint Tatán, a régi vár udvarában, egy fa alatt nyitott kocsiban elhaladt, megtámadta egy majom, mely a fához volt lánczolva. A majom a grófnő karjába kapaszkodott, letépte a keztyüt s összetörte a védelmül használt napernyőt. A grófnő csak ugy menekült meg a nagyobb bajtól, hogy a kocsis megczapkodta a lovakat s tova vágtatott. A gróf, mint a V. V. L. irja azonnal statáriumot tartott s agyonlőtte a szilaj majmot, mely már több bajt okozott. — **81 felgyógyult katonát** szállitottak vissza tegnap este a harcztérre. A katonák közt vannak Corinini, Nagy (Váza) és Parma-ezredbeliek. — **Nogall János** és Racsek János nagy-váradi kanonokokat XIII. Leo, pápai praelatusokká nevezte ki. — **A református püspökök** ez idei évi összejövetelöket Kolozsvárt tartják, szeptember 18-án. — **A levelező közönséget** figyelmeztetik, hogy a tábori- és távposták egyelőre csupán közönséges és pénzeslevelek kézbesitésével foglalkoznak; tehát oda szóló ajánlott levelekkocsipóstai és csomagok fel nem vehetők. — **A „Névtelen hősök"**, Erkel Sándor magyar tárgyu eredeti operája legközelebb elkészül, szerzője már az utolsó számokon dolgozik. Zongorakivonata — mint értesülünk — deczember hóban sajtó alá kerül. — **Az uj városház közgyülési termének** kijavitása csigamodon halad. Három heti munka eredménye mindössze az, hogy a plafonde feléről a nehéz gypszfaragványokat leszedték. 2 hó előtt alig tarthat a főváros közgyülést a teremben. **Elgázolta** a lóvasut tegnap délután Miskai Sándor 59 éves pilis-csabai napszámost. A szegény ember jobb karja a kerekek alatt eltörött. Kórházba vitték. — **A rendőrség** egy hó óta naponkint razziát tart hol a budai, hol a pesti oldalon, melynek eredménye átlag 5—6 csavargó s gyanus egyén elfogatása szokott lenni.

—

A hivatalos lapból. Kinevezések: Az igazságügyminiszter Cernea László segesvári kir. járásbirósági joggyakornokot a nagysinki kir. járásbirósághoz aljegyzővé és Ivacskovits András nyugalmazott kir. aljárásbirót az oraviczabányai kir. járásbirósághoz végrehajtóvá, a közmunka- és közlekedésügyi miniszter Neugebauer Sándor dijtalan mérnökgyakornokot a temesvári folyammérnöki hivatalhoz, Puchala Adolf okleveles mérnököt pedig a Nagy- és Kis-Küküllőmegyei m. kir. államépitészeti hivatalhoz kir. segédmérnökké, a pénzügyminiszter Molnár György, Kerezsy János és Hames Ferencz számvevőségi gyakornokokat az aradi pénzügyigazgatóság számvevő-osztályához III-ad oszt. számtisztekké; Ponner Sándor I. oszt. számtisztet a szegedi pénzügyigazgatóság számvevő-osztályához számtanácsossá nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a vakok budapesti országos intézete leány-osztályai számára rendszeresitett női kézimunka-tanitói állomásra, Fodor Anna tanképesitett kézimunkatanitónőt nevezte ki. A budai királyi pénzügyigazgatóság Ivánkievits Kelemen monori járásbirósági dijnokot, VI. osztályu adótisztté a czeglédi királyi adóhivatalhoz ideiglenes minőségben nevezte ki.

Névváltoztatás. Nagy Sándor turkevei lakos vezetéknevének „Koós"-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázat. A kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló 1873. évi II. törvényczikk értelmében, a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnál megürült 2. szolgai állomásra, mellyel 360 frt évi fizetés, a szabályszerü lakbérilletmény, s szolgálati öltöny első izbeni kiállitásra egyszersmindenkorra 60 frt felszerelési illeték élvezése van egybekötve, — ezennel pályázat hirdettetik. A pályázókban megkivántatik, hogy a német nyelvet birják, testileg arravalók, s az osztrák-magyar monarchiában honosak legyenek. Az előirt módon felszerelt kérvények f. évi október hó 15-éig a cs. és kir. közös hadügyminiszteriumnál nyujtandók be. Kelt Bécsben, 1878. évi szeptember hó 5-dikén.

Uj postahivatal. Folyó évi szeptember hó 16-án szörénymegyei Toplecz községben uj postahivatal fog életbe lépni, mely a hasonnevü pályaudvarra naponként kétszer fenntartandó gyalog-küldöncmenetek által a bécs-orsovai és orsova-bécsi vonalon közlekedő 7. és 8. számu vasutvonatokkal fogja összeköttetését nyerni. Forgalmi körébe tartoznak Borza és Toplecz községek.

—

x. Olvasóink kiváló figyelmébe ajánljuk Latinovics és társa urak konstantinápolyi hirdetését lapunk mai számában. Hogy termékeinknek mily nagy kelete lehetne, és hogy ennek mily nagy akadályai vannak keleten, kitünik egy konstantinápolyi levél következő soraiból:

Különös jövője lehetne helyben a lisztnek, de ezen czikkel a concurrentiát meginditani anyibul nehéz lesz, mert mi ott, a hol áldozatot kellene hozni tudni — mint ezt más nemzetek teszik — nem hozunk, és igy minden ipar és gyártmány e piaczról mások által háttérbe szoritatott, mert a szállitási költségek oly felette drágák — daczára annak, hogy némelyike ezen társaságnak subventiót is élvez — hogy e miatt üzleteket csinálni igen nehéz, némely czikkbe egyátalában lehetetlen.

Ezen a bajon csak ugy lehetne segiteni, ha a gyártmányos és a szállitási társaságok áraik által lehetségessé tennék, a czikket legalább is azon az áron adhatni, mint p. o. a lisztet Oroszország itt eladja, mert hogy a mi lisztünk kedveltebb és jobb is, az semmi kétséget sem szenved.

Ha tehát ez a piacz némely czikkre, mint az emlitetten kivül még a borokra és a szeszes italokra is kiterjedve, ezen kedvezményt csakis erre a piaczra kivivhatná, ugy biztosak lehetünk benne, hogy azon csekély veszteség, a nagyszerü forgalom által a minimumra szállana alá, és ha egyszer a piacz a kezünkben, nehezen szoritanának bennünket ebből ki oly könnyen.

Még azon hátrány is van, hogy a csekély mennyiségü borok például oly kezekben vannak, kik lelkiismeretlenül bánnak el vele, ez által a renommeé-ja veszt. A magyar borok után való kérdezősködés itt jelenleg is már nagy, s az igényeket kielégiteni e tekintetben is szintén egyik feladata lesz a Latinovics és társa által felállitott üzletnek, mit e czélból is figyelmébe ajánlunk honfiainknak.

Irodalom.

— A magyar könyvkereskedők nem rég egyletet alakitottak, s az egylet most könyvkereskedői szaklapot inditott meg „Corvina" czim alatt magyar nyelven. A lap czélja, valamint az egyleté; eltávolitani és megszüntetni azon visszaéléseket és kinövéseket, melyek a magyar könyvkereskedelem hátrányára eddigelé fennállottak, — szabályozni a könyvkereskedők egymás közt és a közönség irányában való viszonyukat — egy szóval oda hatni, hogy a magyar könyvkereskedők anyagi jólétét előmozditva, azok hitelét és tekintélyét fokozza, és az által közvetve az irodalomnak is használjon. A „Corvina" Aigner Lajos szerkesztésében havonkint 1—4-szer jelenik meg a szükséghez képest, előfizetési ára nem egyleti tagoknak 5 frt. Az egyleti tagok ingyen kapják. — A könyvkereskedők egyletébe Magyarországokból eddig 114 kereskedő czég vétette föl magát.

— Az egri Vitkovics ünnepről, mely a költő születésnapja százados évfordulóján aug. 25-én tartatott, Szabó Ignácz emlékkönyvet adott ki. A füzet jövedelme Vitkovics Mihály összes müvei kiadásának költségére forditattik.

— A „Nemzetgazdasági Szemle" apr.—juniusi füzete most jelent meg. E szám érdekes czikkeket közöl Galgóczy Jánostól, gr. Dessewffy Auréltől, Kenessey Alberttől, Láng Lajostól, Ballagi Gézától stb.

— Dalkönyv óvóképezdék, óvodák, gyermekkertek, népiskolák alsóbb osztályai, valamint családi körök használatára. Szerzé Kohányi Sámuel. Ára 50 kr.

— A rajzoláselemei hálózatban. Kiadja Weinberger Lajos. E vállalatból megjelent a II. kötet 5. füzete. Egy füzet ára 20 kr. Egy kötete (10 füzet) 2 frt.

Fővárosi ügyek.

— A főváros 1879. évi költségelőirányzata már készen van s ma bemutattatott a tanácsülésnek. Az előirányzat, mint értesülünk 303.777 frtnyi deficitet mutat fel, ugy hogy, ha bár a tanács ezt valamennyivel leszállitja is, elkerülhetetlen lesz a fogyasztási adópótlékot fölemelni. E fölemelést a közgyülés különben rég elhatározta, de határozata belügyminiszteri jóváhagyást nem nyert. A tanács e hó 17-én kezdi meg a költségvetés tárgyalását.

— Váltógazdaság a népiskolában. A fővárosi népiskolákban a tanulók oly seregesen jelentkeztek, hogy a felvehető rendes létszámot nagyban felülmulják. Ennélfogva a tanács elrendelte, hogy a népiskolákban három helyen parallel osztályok állitassanak fel, és pedig egy 5. dik osztály a keresztutczai és két első oszt. a két sziv utczai elemi népiskolában. Az idevaló tanitók választása kedden lesz. Minthogy a tanhelyiségek is kezdenek csekélyeknek mutatkozni a jelentkező tanulók számához képest, a tanács Zichy Antal egy régibb inditványa nyomán ugy iparkodik segiteni a bajon, hogy effektuálja amaz amerikai rendszert mely szerint egy pár órán keresztül egyik, másik pár órán keresztül pedig másik tanuló csoport vagy osztály használja ugyan azon tantermet.

— A Ferencz-József-téren a földtöltéseket már jóformán elvégezték. A jövő héten az akadémia elé eső parkot vas rácsozattal veszik körül. A jövő hóban pedig, ha az időjárás kedvező marad, ugyane parkban 200 szálat ültetnek el azon csemetékből, melyeket a főváros annak idején a maga faiskolája számára Erfurtból hozatott. Elkészitnék még vénasszonyok nyarára a Duna-rakparthoz vezető bejárót is, de ennek költség előirányzata 40,000 frt, a pénzalap pedig már elfogyott.

TÁVIRATOK.

Az occupatió.

Cattaro, szept. 15. (Az „Egyetértés" távirata.) Cettinjeből érkező hirek szerint, a két montenegrói biztos, a fejedelem titkára Simo Popovics és Gavro Vukovics oda utasittatott, hogy maradjanak Kolasinban ds várják meg a porta uj küldöttét, minthogy a skutarii-váli tudósitása szerint a porta a kongressusnak Montenegrot illető határozatait minden áron foganatositani akarja.

Bécs, szept. 12. A „Fremdenblatt" azt hallja: hogy Filippovics táborszernagy szeptember 28-dikától kezdve Szerajevóból Brodba teszi át hadiszállását, mivel onnét a közlekedés Bésscsel könnyebb, más részről a hadparancsnokság onnét a parancsolatok elküldése által valamennyi hadtestekkel Boszniában gyorsabban közlekedhet.

Broód, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) A meggyilkolt olasz consul, Perrod holttestét Maglajtól Zepcsébe vezető uton egy bozótban találták. A hulla már feloszlásnak indult. Miután a személyazonosságot megállapitották, a hullát azonnal eltemették.

—

Bécs, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) Az eszék-novi-i vonalon hir szerint, már megkezdették a munkálatokat.— Más oldalról ellenben azt beszélik, hogy az ügy Tisza visszatértéig függőben marad.

Krakkó, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Czas"-nak jelentik Warsóból, hogy ott ujabban ujra hatvan embert, többnyire munkást, fogtak el socialistikus összeesküvés gyanuja miatt. — Egy hir szerint Todtleben tábornok Lengyelország helytartóságában Kotzebue tábornokot követni.

Bécs, szept. 12. Ő felsége a császárnő délutáni fél 3-tól egész három negyed az I. számu katonazkórházban időzött és betegeket s sebesülteket látogatott meg.

Grácz, szept. 12. A mai országgyülési választásoknál a vidéki községekben 3 alkotmányhü és 18 nemzeti klerikális választatott.

Laibach, szept. 12. Az országgyülés ma a tartományi főnök által megnyittatott, bánatát fejezte ki Ferencz Károly főherczeg halálán, patriotikus szellemben mutatott az occupátióra és éljenezte a császárt, mi lelkesülten fogadtatott.

Róma, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) De Launay és Nigra már megérkezett Milanoba a követek gyülekezetére. Cialdini és Menabrea csak nehány nap mulva fognak ide érkezni. A gyülés tárgyát fogja képezni Olaszország helyzete a Középtengeren és azon eszközök megvitatása, melyek a nnak tengeri érdekeit előmozdithatnák, végül e török-görög összekocczanás lehetősége. Valószinüleg Milanóban egyszersmind a konstantinápolyi követet is kifogják nevezni. Az első sorban Nigrát, azután Maffei grófot, a belügyminiszterium államtitkárát emlegetik.

Pétervár, szept. 12. Milutin hadügyér grófi méltóságra emeltetett. Egy távirat San-Stefanóból 11-kéről jelenti: Az önkénytes hajóraj első czirkáló hajója „Moszkva," a wolhyniai ezred katonáival innét Odesszába ment, az utasok közt van Radetzky tábornok is.

Berlin, szept. 12. Mint állitják, a trónbeszéd azért hagyott ki mindent, mi a külpolitikára és más egyébre vonatkozik, hogy minden figyelmet a jelen ülésszak tárgyára pontositson össze, és hogy a socialista törvényjavaslat jelentőségét kiemelje.

Bécs, szept. 12, A „Pol. Corr." szept. 12-ről Konstantinápolyból távirják: Mehemed Ali pasa legyilkoltatása következtében vagy Ozman vagy Dervis pasa fog küldetni Albániába, mint békéltető biztos és a parancsnokságot 32 zászlóalj felett, melyek egy hadtestet képezendnek, átveendi. Az albániai mészárlás következtében 25 zászlóalj Jakoviba küldetik, hol Mehemed Ali legyilkoltatott. Azon javaslat, melynél fogva évenkinti 600,000 font fog egy alapra gyüjtetni kaimék vásárlására, komoly tanácskozás tárgyává lesz.

Zágráb, szept. 12. A bán Mihalic kiséretében az országgyülés tárgyában utazott Budapestre.

Bécs, szept. 12. A „Pol. Corr." jelenti Konstantinápolyból 12-ről: Lobanoff herczeg és Safvet pasa közt élénk tárgyalások folytak a kormányzat és a hadi kárpótlásra nézve. A tárgyalások a hadi foglyok kiszolgáltatására és azok tartásának megtéritésére nézve már vezettek bizonyos eredményre. Elébb az európai utóbb az ázsiai foglyok fognak kiszolgáltatni.

Bécs, szept. 12. A „Pol. Corr." jelenti Belgrádból 12-éről: Oroszország rábirta a szerb kormányt, hogy a militia csapatok feloszlatását egész addig függeszsze fel, mig a Balkán félszigeten békés állapotok állanak be, és e végre Oroszország a szükséges pénz segélyzést tovább is fogja nyujtani. Szerbia azonban egyelőre megtagadta a szerb csapatok által megszállott és Bulgáriához tartozó helységek kiadását addig, mig Bulgária fejedelemség hivatalosan meg lesz alkotva.

Lemberg, szept. 12. Ma nyittatott meg az országgyülés az ország marsalja által, ez az országos bizottság javaslataira rámutat, melyekben a nép felszabaditását uzsorás kezekből és a mezei gazdászat előmozditását kivánja eszközölni a két országos 5 milliónyi kölcsön által, szól a keleti kérdésről és rámutatott azon félszegségre, és azt mondja: az országgyülés, szemmel a fenyegető veszélynek, megnyugtatást találhat a vitéz hadsereg magatartásában, mely az uj szervezés kisérletén fényesen ment át és szónoklatát a császár megéljenzésével végzi, melyet az országgyülés háromszor lelkesülten visszhangoztatott. Ezután igen sok első olvasás vétetett elő.

Páris, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Journal des Débats" a nemzetközi munkás gyülekezet feloszlatását helyesli. — Ugyanezen lap kikel a klerikálisoknak ellen a köztársasági rend felforgatására irányzott törekvéseikért. Azt mondja, hogy az állam De Mun grófnak, a klerikalisok vezérének izgatásait tovább nem türheti.

Bród, szept. 12. („Bud. Corr.") A keskeny vágányu vaspálya Török-Bródból az idén még egészen Zénicáig lesz kiépithető, miután a legyőzendő nehézségek vizsgálat után nem mutatkoztak oly nagyoknak és az erre szükséges anyag is megvan. Dobojig már október elején fognak vonatok közlekedhetni.

Canea, szept. 11. (Az „Egyetértés" távirata.) A kretai nemzetgyülés küldöttei Caneaba érkeztek, és a porta-bizottsággal megkezdették az alkudozásokat. Mindkét félről nagy az egyezkedésre a hajlandóság.

London, szept. 12. Reuters Office jelenti Konstantinápolyból 11-éről. A porta azon tudósitást vette, hogy Salisbury Németországnak a hatalmakhoz intézett felszólitásához a berlini szerződést illetőleg igen valószinüleg nem fog járulni.

Páris, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) Castelar Párisban van, a hangadó republikanus körökkel igen sürün érintkezik. — A napokban a belügyminiszter Marcérenél tett hosszasabb látogatást. A nagy republikánust mindenütt a legnagyobb kitüntetésekkel halmozták el.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) (Az osztrák nemzeti bank igazgatósági ülése.) A bankigazgatóság ma azon inditvány felett határozott, melyet az osztrák, illetőleg a magyar pénzügyminiszter jóváhagyása után, az osztrák-magyar bank alakuló közgyülése elé kell terjesztenie; a két igazgató-tanácsos választására vonatkozólag, Bécset és Budapestet illetőleg. Igazgatóknak és bécsi igazgató tanácsosoknak ajánltattak: Stern, Miller, Auspitz, Tennenbaum, Figdor Gusztáv, Suez Frigyes. Igazgató tanácsosoknak és budapesti igazgatóknak előterjesztettek: Deutsch Bernát, Ruszt Bernát; ezen fiók censoraiul: Gold Zsigmond, Kerstinger Zsigmond, Kohner és Neumann Frigyes.

—

A budapesti gabna és értéktőzsde sept. 12.

Gabnatőzsde. Buzában elegendő kinálat mellett a vételkedv gyenge, finom fajta változatlan áron kelt, csekélyebb minőségü pedig csak 5—10 krral olcsóbb áron volt eladható. A mai forgalom 12000 métermázsa volt. — A többi gabnafajokban csekély forgalom mellett az árak változatlanul maradtak.

A következő hivatalos jegyzések köttettek:

Buza tiszavidéki 300 mm. 79.5 á 10.15, 600 mm. 79.8. 300 mm. 79, és 200 mm. 78.6 á 10.22½, 300 mm. 79. 200 mm. 78.6 és 200 mm. 78.4 á 9.95, 100 mm. 79 és 400 mm. 78.7 á 10.15, 100 mm. 79 á 10.10, 100 mm, 78.7 á 10.05, 400 mm. 78.5 á 9.94, 100 mm. 78.4 á 9,90, 200 mm. 78.5 á 9.30 sárga, 300 mm, 78 á 9.50 sárga, 100 mmázsa 78.5, 100 mmázsa 79 és 100 mm. 77.8 á 10.—, 100 mm. 78 á 9.80 100 mm. 78 á 9.40 sárga, 100 mm. 77.8 á 9.25 sárga, 100 mm. 78, 100 mm. 77.8, 100 mm. 77.6, 100 mm. 77.5 és 100 mm. 77.4 á 9.20, 100 mm. 77.5 és 100 mm. 77. á 9.60, 100 mm. 77 á 8.40 üszögös. 200 mm. 77.5 á 9.40, 300 mm. 76 á 9.10, mindannyi három hónapra.

Bánáti 400 mm 77 á 8.70, 100 mm 76 á 8.70, 100 mm 75.5 á 7.75, mindannyi három hónapra.

Pestmegyei 200 mm 79 á 9.40 három hónapra.

Árpa 400 mm á 6.40, 400 mm á 6.25, 200 mm á 5.80 azonnal fizetve.

A határidő tőzsdén a forgalom felette csekély, s változást sem lehet jelezni.

Usance-buza szept.—okt. 9—9.05.
Tavaszi buza 9.15—9.25.
Tengeri 1879-iki máj.—juniusra 5.33—5.37.
Zab. szept.—oct. 6.17—6.20.
Tavaszi zab 6.40—6.55.
Káposzta repcze septemb.—októberre 12¼—12⅝.

Értéktőzsde. Az előtőzsdén bizonyos kimagyarázhatlan nyomás vehető észre, s a nyerészkedőket páni félelem szálja meg. Magától érthető hogy ily viszonyok között az árfolyamok napról-napra hanyatlanak. Mind a fekvőértékeken, mind a nyeremény papirokon jelentékeny esés észlelhető. A malomértékek daczára az általános hanyatlásnak emelkednek. A forgalom középszerü

Az előtőzsdén az osztrák hitelrészvének 237.10-en nyiltak meg. s 235-re esvén, 235.50-en záródtak.

A déli tőzsdén az osztrák hitelrészvények 235.60—235.80 között voltak forgalomban, s 235.80-on záródtak. A magyar hitelrészvények 207.50, az arany rente meglehetős élénken vásároltatott 84.90, 84.80, 84.75-ön, s 84.80-on maradt. A szőlődézsma váltság 83.25, a kincstári utalvány 112.50-en vásároltatott. A malomértékek közül a Conkordia 450, a Pannonia 1265-ön maradt, a Luiza gőzmalom 237-re emelkedett. A takarékpénztárak közül a központi hazai 88.50-en volt forgalomban. A biztositási értékek közül az első magyar 2000, a pesti biztositó 92, az Unió 140. A serfőződe 320, a 20 frankos arany 9.33—9.32, váltók Svájczra 46,07½—46.05.

Zárlat: Magy. vasuti kölcs. 99.——99.50, keleti vasut I. 64.50—65.—, keleti vasut II. 74.75—75.—, 1877-diki állam kötvény 65.50.—66.50, m. jut. kölcs. 78.75—79.25, m. kincst. utal. II. 113.—112.50, m. arany jár. 85.——84.80, földteherment 77.50—78.50, temesv.-bánáti v. 76.——77.—, szőlődézsma válts. 83.——84.—, municipalis b. —.——.—, magyar hitelbank —.——.—, Angló hungaria 207.25—207.75, iparbank 40—41, lipótvárosi bank 30.—32.—, osztrák hitel részv. 235.80 236.—, kereskedelmi bank 136.——138.—, pesti kereskedelmi bank 570—560, pest-budai kézmüves bank 55—56.—, magy. által. bizt. társ. 2000 ———, Pannonia bizt. int. 460, pesti bizt. 92.—92.50, Unio 135—140, Concordia malom 450—440, pest-budai malom 1150—1180, Erzsébet gőzm. 255—250, hengerm. 635—645, Luiza gzm. 237—240, molnárok és süt. gzm. 330—340, Pannonia mal. 1255—1265, Victoria gzm. 380——, Alföld-fiumei vasut 120.——119.—, északkel. vasut 116.—117.—, erdélyi vasut ———, kassa-oderbergi vasut —.———.—, pesti közuti vas. 173.—175.—, osztr. állam v. —.———.—, budai hegyi pálya 51—54, központi hazai takarék pénztár 89.——88.50, pesti I. hazai tak. pt. 2420—2430, főv. tak. pénzt. 360—365, pesti külvárosi 52—54, alagut részv. 75.——76, Ganz-féle vasöntőde 218—220.— Gschwindt szeszgy. 250.—255, gyapjum. 154—158, Athaenaeum 295—300, Pesti könyvnyomda részvény társ. 500—520, Salgó-Tarján 93—, Schlick-féle vasgy. ——80, első magy. serfőződe 315—320, sertéshizlaló 134—135, spodium részv. 215—220, pesti keresked. bank 6%-os zálogievelei 94.——94.25, hitel sorsjegyek 163.——164.—.

Pénznemek. Arany 5.49—5.51, 20 frankos arany 9.32—9.34, ezüst 100.25—100.50, bir. márka 57.25—57.35. Váltók Párisra 46.20—46.30, Svájczra 46.——46.10, Londonra 116.20 116.60.

Esti tőzsde. Az esti tőzsde hangulata lanyha volt. Az osztrák hitelrészvények 234.70-en nyiltak meg, s gyenge forgalom mellett 235.20-ra emelkedvén 234.70—234.80-on záródtak. Egyéb érték nem volt forgalomban.

—

Bécsi tőzsde.

Bécs, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) A mai előtőzsdén az árak esése tovább tartott; ehhez alapot a görögországi fegyverkezések szolgáltattak. A coulissák között a forgalom meglehetősen élénk volt, azonban ennek nincs semmi jelentősége. A többi értékeknél nem volt forgalom, s a forgalmi értékek alacsony árakon kináltattak. A valuták két tizeddel drágultak.

Jegyeztettek: Hitel részv. 238 és 236.50 között, anglo-bank 102.25—100.75, uniobank 66.70—66.25, bank egyl. 102.25—101.75, magy. hitel bank 209.50—207.75, Károly-Lajos vasut 234—233.50, államvasut 253, gőzhajó részvények 463, rente 60.95—60.72½, ar. rente 71.50, magy. ar. rente 85.10—84.80, 20 frankos aranyok 9.31—9.32, birod. márka 57.37½—57.47½.

A 11 órai zárlatkor: Hit. részv. 236.50, anglo-bank 101.70, m. hit. bank 207.75, rente 60.80, ar. rente 84.90, 20 frankos arany 9.31½.

A déli tőzsdén az üzlet nyomott hangulatban indult meg. Az árak nem változtak.

Jegyeztettek: Hit. részv. 236.50, angló bank 101.60, uniobank 66.30, magyar hitel bank 207, Károly Lajos vas. 233, rente 60.80, magyar arany rente 84.90, 20 frankosar. 9.31½.

A coulissák között nem fordult elő változás, a hangulat gyenge. A sorompókban csak a sorsjegyek után történt némi tudakozódás, a vasuti értékek ellenben kináltattak és estek. A devisek és valuták mint előbb szilárdak.

Jegyeztettek: Hitelrészvények 236.20, anglóbank 101.25, unió-bank 65.50, bank-egylet 102, bankrészv. 799, magy. hitel-bank 206.75, alföldi vasut 119, Károly-Lajos vasut 232.75, lemberg-czernovitz-jassy vasut 126.—, gőzhajó részv. 460, Erzsébet vasut 162, kassa-oderbergi vasut —, Lloyd-részv. 546, Rudolf vasut —, tramway 151, lombardok 70.50, államvasut 253, magy. galicziai vasut 87, rente 60.75, ezüst-rente 62.80, ar. rente 71.50, magyar arany rente 84.75, magy. sorsjegy 78.50, 20 frankos aranyok 9.31½, ezüst 100.05, birod. márka 57.35, London 116.40—116.70.

1 óra 30 perczkor: Hitelrészvények 236.40, anglóbank 101.25, Unióbank 66.—, bankegylet 102.25, magy. hitelbank 207.25, Károly-Lajos vasut 233, alföldi vasut 118.50, gőzhajó részvények 460, Erzsébet vasut 162.50, Ferencz-József vasut 131.50, kassa-oderbergi vasut 104, Lloyd-részv. —, északi-nyug. 112.25, lombardok 70.50, államvasut 252.75, tramway —, északkeleti vasut 116, tiszavidéki vas. —, rente 60.77½, ezüst-rente 62.65, ar. rente 71.50, magyar arany rente 84.60, 20 frankos aranyok 9.31½, birodal. márka 57.37½, London 116.45—116.70. Csöndes, változatlan.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, szept. 12. Hitelreszv. 236.10 Galicziai 232.75 Államvasut 252.75. Hitel-sorsjegy 163.50.—. Napoleond'or 9.31½. Arany 5.53 — Frankfurt 56.65. Porosz pénzutalvány 57.35 Arany jár. 71.50. Angol-Osztrák 101.—. Lombard 70.50 Tramway —.—. Rente 60.77. 1860-as 111.50. 1864-es 138.50. Ezüst 100.10. London 116.30. Általános épitőbank —.—. Török sorsjegy 24.50. Angolépitőbank —— Unio-bank—.—

Bécs, szept. 12. Magyar földteherm. kötvény 77.50. Salgó-Tarján 93.—. Magyar hitel 207.25. Magyar záloglevél 93.50 Erdély 112.—. Magyar keleti vasut 65.50. Magyar sorsjegy 78.50 Magyar földhitel 84.—. Magyar vasuti kölcsön 98.75 Angló magyar —.—. Franco magy bank —.—. Alföld 118.50. Magyar északkeleti vasut 116.— Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 64.—. Tiszai vasut 188.— Kincst. utal. 1874. 112.40. Arany járadék 84.65.

—

Bécs, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirata.) Buza őszre 9.30—9.35, tavaszi buza 9.60—9.65, tengeri május—juniusra 5.65—5.70, őszi zab 6.65—6.70, tavaszi zab 6.80—6.90, magy. gabona 7.10—7.25, kereskedelmi zab (tavalyi) 6.95—7.20, (idei) 6.60—6.80, gyorstermő tengeri 6.65—6.75, repcze-olaj szept.—deczemberre 35.25—35.50, száz kilogrammonként.

Vidéki-piaczok.

Nagy-Becskerek, szept. 11. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A fővárosi árcsökkenés — buzát illetőleg — nálunk is megtevé hatását, mert e terményre a vételkedv daczára a tömeges behozatalnak — igen rosz, ellenben zab az egyedüli termény, melyre jó vételkedvet mutatunk és melyért magas árakat fizetünk. Mai áraink a következők: buza (aczélos) 77 kilos 7.80—8-ig, 76.5 kilos 7.40—7.50, (üszögös) 5.50—6.70, zab 5.20—5.35, árpa 4.60—4.70.

Győr, szept. 11. (Gabnapiacz.) A buza és rozs üzlet ma sem élénkült, sőt az utóbbinak ára csakis névleges maradt; ellenben az árpából élénk forgalom fejlődött ki, következő árak mellett: 6.55—6.60, 7.—7.25, 7.30—7.50, azonnali fizetés mellett. A zak ára nem változott. Csatorna zab 6.10—6.30.

A kisasszonynapi vásár nem felelt meg a várakozásnak, s csakis a „lótenyésztés emelésére alakult egylet" lókiállitása, versenye és sorsolása tette azt némileg élénkké. Kiállitott lovakra következő dijak voltak kitüzve 25, 15, 10 és 5 db arany. A sorsjáték első nyereményét egy teljesen felszerelt négyes fogatot, egy földmives nyerte.

A vasárnap tartott lókiállitás alkalmával kiosztott dijak:

1-ső dij 25 db arany, Vadas József (Pápa). 2-ik dij 15 db arany, Csethe Béla (Rév-Komárom). 3-ik dij 10 db arany, gróf Forgách Béla (Gombos Somogym.) 4-ik dij 5 db arany, Halász Gyula (Veszprémm.) A hétfői ügető versenydijai: 1-ső dij 40 db arany, Balogh Kálmán (Győr) 2-dik dij 10 db arany, br. Seldeneck Miksa (Ménfő, Győrm.) 3-ik dij kettős tétel, gr. Forgách Béla (Gombos, Somogym.) A keddi sorhuzás eredménye: 1-ső nyeremény egy vegyes szinü 4-es fogat, hajtókocsi és szerszámmal, 2-ik nyer. egy vegyes szinü kettős fogat, futókocsi és szerszámmal, 3-ik nyer. egy igáskocsi két fekete lóval és szerszámmal 4-ik nyer. egy sárga paripa nyereg- és kantárral, 5-ik nyer. egy setét pej pony nyereg- és kantárral, 6-ik nyer. egy 3 éves setétpej csikó, 7-ik nyer, egy 2 éves tarka csikó, 8-ik nyer. 1 egy éves szürke csikó, 9-ik nyer. 4-lóra fehér pokrócz, heveder- és kötőfékkel, 10-ik nyer. egy angol nyereg és kantár teljes felszereléssel, 11-ik nyer. két lóra fehér pokrócz, heveder és kötőfékkel, 12-ik nyer. egy barna lóálcza, teljes felszereléssel, 13 ik nyer. egy nyereg, teljes felszereléssel, 14-ik nyer. egy csikótanitó-corda, 15-ik nyer. két barna bőrkötőfék, 16-ik nyer. egy lovagló kantár, 17-ik nyer. egy angol lótisztitó-készlet, 18-ik nyer. egy lovagló ostor, és felkötő sarkantyu, 19-ik nyer. két lóra fekete szijkötők, 20-ik nyer. egy lómagasságot mérő bot.

Veszprém, szept. 9. Heti-vásárunk igen tul van halmozva uj gabonával, s a tulajdonosok kinálják is, — de nincs vevő. Igaz, hogy sok nedves gabona lesz beszállitva, de nem csak ezt, hanem a szép és száraz gabonát sem lehet eladni. Ennek oka az, hogy a termelők nem akarnak az árakból engedni. Az utolsó hetivásár árai következők: Buza 7—8.50, rozs 5.50—6., árpa 5—6.50, zab 5, métermázsánként.

Arad, szept. 10. (Szeszüzlet.) Az üzlet szilárd. Készáru nagyban 31.31.50 hordó nélkül, részletben 31.75 hordó nélkül, 34.50 hordóstól pr. 100 liter százalék.

Debreczen, szept. 10. (Piacziárak.) Buza 6.78—7.48, kétszer buza 4 06—5.22, rozs 3.26—3.58, árpa 3.10—3 42, zab 2.12—2.44, tengeri 5.22—5.54, hectoliterenként.

Deés, szept. 7. (Piacziárak.) Tiszta buza 6.60, elegy buza 5.40, rozs 3.30, zab 1.80, hectoliterenként

Bortudósitások.

Veszprém, szept. 9. Szeptember eleje óta folyton meleg időjárásunk van, s ha az idő a hónap végeig nem fog változni olyan mustunk lesz, a mely kiállja a versenyt az 1848 ikival. A nyerészkedők már észre is vették ezt, s néhány idegen borkereskedő vásárolt is 1878-iki mustot 6—7 frtjával akóját.

Marhavásár.

Budapest, szept. 12. (Marhavásár.) Felhajtatott összesen 2888 drb nagy és 5952 drb apró marha. Ebből eladatott 2838 drb nagy és 5952 drb apró marha és pedig 104 drb bika, darabja 80 frttól 160 forintig, 1200 db ökör, párja 160 frttól 380 forintig. 1200 db vágó tehén, párja 140 frttól 220 frtig, 100 db fejős tehén, drbja 80 frttól 180 forintig, 234 db bivaly, párja 120 forinttól 230 forintig, 235 darab borju, darabja 12 forinttól 28 forintig, 7952 darab bárány, darabja 10 forinttól 19 frtig. Az ökör hus 100 klgmja 50—55, a tehénhus 100 klgmja 48—52, a borjuhus 100 klgmja 80—90, a bivaly hus 100 kilogrammja 44—47.

Sertés vásár. Felhajtatott e héten 890 db eladatott 890 étő sulyra 100 klgm 46—52. A nyers szallona 100 klgmja 64, a sertés zsir 100 klgmja 68 frt.

Bécs, szept. 12. (Az „Egyetértés" távirati tudósitása.) (St. marxi apró marhavásár.) Az összes készlet volt: Bornyu 2460 darab, eleven sertés 1096 darab, leszurt sertés 184 darab, eleven juh 13,694 darab, legelői juh 224 darab, bárány 27 darab. A feldolgozott hus mennyisége 6500 kilogrammra rugott. Az üzleti forgalom meglehetősen vontatott volt, s az árak változók. Az árak következők voltak: Eleven bornyu 34—52, weideni disznó 38—48, eleven juh 37—48 száz kilogrammonként. Juh páronként 15—26 frt, bárány páronként 6—14 frt. A tegnap eladott vesztegzári ökrökért 53—57 frtot fizettek 100 kilogrammonként.

Páris, (La Vallette) szept. 9. Felhajtatott összesen 2385 db ökör, 583 db tehén, 144 db bika, 876 db bornyu, 17915 db ürü, 1356 db disznó. Eladatlan maradt: 472 ökör, 214 tehén, 38 bika, 47 bornyu, 1913 ürü, 89 disznó. Az árak következők voltak: Ökör 1.52—1.88, tehén 1.28—1.76, bika 1.35—1.65. bornyu 1.70—2.30, ürü 1.50—2.10, disznó 1.46—1.66. (Az árak frankonként értetnek per kilogramm.) Magyar ürü eladatott 4494 darab, melyekért 1.80—1.84 frankot fizettek. Az ürük ára pillanatnyira emelkedett, mert a vonatok elkésvén, csak kevés hajtatott fel.

Vegyes közlemények.

A sziszek-novii vasut. A bécsi „Neue Freie Presse" mai száma megint hosszasabban foglalkozik a siszek-novi-i vasut ügyével. Nagyon fel van bőszülve a miatt, hogy a magyar felelős miniszterek tizenegy év óta először mertek megtagadni valamit. Elmondja, hogy a magyar miniszterek a mult pénteken szereztek tudomást az épitési szándékról, — de jegyzi meg, még akkor is korai volt. „A hadügyminiszternek saját felelősségére kellett volna kiépittetni a vonalat." A hadügyminiszter végzi sorait a N. Fr. Presse, — vegyen végre magának elég bátorságot, dobja latba saját személyét, s épittesse ki a vonalat. Mi meggyőződve vagyunk, hegy a delegatiók és parlamentek az occupatió végett igen, — de a siszek-novi-i vasut kiépitése miatt nem fogják rosszalásukat nyilvánitani."

Engedje meg a „N. Fr. P.", hogy mi azon hazafias meggyőződésünknek adjunk kifejezést, — miszerint a magyar parlament sem egyiket, sem másikat nem fogja helyeselni, — akkor azután a Lajthán tul lármázhatnak a mennyit tetszik.

A budapesti közraktárak költségvetése a következő: a) Budapest főváros által létesitendő munkák: előmunkálatok 4000, a telek feltöltése 70,000, a telek bekeritése 6000, vágányok 42,000, 15 darab forditó korong 34,500 6 darab váltó és keresztezés 3300, a közut gránit burkolata 95,300, a telep csatornázása 3200, 8 db raktár épület s 8 alagut 960,000, 8 ut áthidalás 18,400, 4 csarnoktető 82,000, igazgatósági épület 18,000, őrház 1500, 2 vasuti hidmérleg 4800, 2 közuti hid mérleg 4000, az összes gépészeti felszerelés 70,000, vizvezeték 12,000, légszeszvezetés 8000, a telep sikjának előállitása és 8 db teljesen felszerelt raktár összes költsége 1.437,000; b) a kincstár által létesitendő: a rakpartfal 700 méter hosszuságban 700,000. Főösszeg 2.137,000 frt.

A suezi csatorna hajóforgalma a megnyitástól kezdve egész 1876. végéig a következő: A csatornán áthaladt 1869/70-ben 490 hajó 435,911 tonna tartalommal, 1871-ben 763 hajó 751,469 tonnával, 1872-ben 1082 hajó 1.439,169 tonnával, 1873-ban 1173 hajó 1.586,187 tonnával, 1874-ben 1264 hajó 1.992,000 tonnával, 1875-ben 1494 hajó 2.439,708 tonnával, 1876-ban 1457 hajó 3.903,708 tonnával. Nyolcz év alatt áthaladt 7782 hajó 11.747,150 tonna tartalommal, mely mennyiség a különböző államok között azok lobogója szerint következőleg oszlik meg.

	a hajók száma	tonnatartalom szerint	az állam részesülése a tonnatartalom szerint
Nagybrittania	5437	8.640,316	73.56 %
Francziaország	567	1.149.249	9.70 "
Osztr.-Magyarország	398	411,544	3.51 "
Olaszország	343	836,339	2.80 "
Hollandia	228	424,175	3.61 "
Németország	145	159,892	1.36 "
Törökország	143	102,794	0.87 "
Egyptom	130	95,185	0.81 "
Spanyolország	108	470,016	1.45 "
Oroszország	62	85,842	0.73 "
Norvégia	42	59,957	0.51 "
Dánia	36	43,185	0.37 "
Portugallia	27	21.048	0.17 "
Svédország	25	21,865	0.19 "
Amerika	11	14,312	0.12 "
Belgium	9	12,220	0.10 "
Egyéb államok	18	8.203	0.07 "
Összesen;	7732	11.748,150	100%

Az osztrák-magyar monarchia tehát a hajók számára nézve a 2-ik helyet foglalja el az államok között, tonnatartalom tekintetében azonban az 5-ket, mert mind Hollandia, mind Olaszország hajói nagyobb mennyiséget szállitottak. Forgalmunk legnagyobb volt 1873-ban, azóta azonban, daczára a „Lloyd" társaság részére kidobott millioknak, tengeri forgalmunk is hanyatlik.

— **A szab. osztrák nemzeti-bank kimutatása** 1878. évi szept. 7-ről. **Követelések:** Érczkészlet 137.784,845.30; érczben fizetett váltól.: 11.582,649.92; leszámitolt váltók és értékpapirok: 121.371,290.99; kölcsönök kézi zálogra: 29·016,700.—; beváltott földteherm. szelv. 7.879.66$^{5}/_{10}$; jelzálog utalványi követelések 664.758.—; államjegyek 935.116.—; a korona országok kölcsön adóssága: 80.000,000; jelzálog kölcsönök: 106.409.494.31$^{5}/_{10}$; a nemzeti bank megvett záloglevelei: 3.152.985.15, a tartalékalap értékpapirjai 17.981.138.66$^{5}/_{10}$; folyó bevételekből vett értékpapirok 2.400,000, a nyugdijalap értékpapirjai 2.879,794.50, fundus instruktus: 2.938,379.32, kiadások: 427.822,59, egyéb követelések; 464.848.71$^{5}/_{10}$, összesen: 518.017,803.41, **Tartozások**: Bankalap 90.000,000, tartalékalap 18.161,342 frt 41 kr, bankjegyforgalom 294,324.200.—; giró-betétek: 42.228,09; azonnal lejáró tartozások: 1.440.176 frt 02.$^{5}/_{10}$ kr; záloglevelek forgalomban 106.102.025, nyugdijalap 2.879.794.50, folyó bevételek 4.910 ezer 643.67.$^{5}/_{10}$; egyéb tartozások: 157.293.43. Összesen 518.017,703.13. A nemzeti bank kamatlába 1876-ik évi április 19-ike óta: Helyi váltók és küldényekért (rimesse) 4$^{1}/_{2}$ száztóli Váltó-telepek és telepezett küldényekért 5 száztóli. Kölcsönökért kézi zálogra 6 száztóli.

Napirend szeptember 13-án.

Naptár. Péntek. Kath.: Móritz. Prot.: Amát. Görög-orosz: 1. szept Sim. Napkél 5 óra 36 perczkor. Nyugszik 6 óra 15 perczkor.
Muzeumban nyitva van a régiségtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d u 1 óráig.
Főv. tanács ülése d. e. 10 órakor.
Főv. közegészségügyi bizottság d. u. 5 órakor.
Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d u 2—4 órák közt nyitva.
Orsz. képzőművészeti csarnok d. e. 9 órától d. u. 5 óráig nyitva.
Egyetemi könyvtár d. u. 2—7 óráig.
Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától, d. u. 1 óráig
Akademiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hivatalos lap szeptember 12-ik számából.

Árverések a fővárosban. Glück Mór 43663 frtra b. ingatl. nov. 15-én.

Árverések a vidéken. Podleszek Ferencz 4186 frtra b. ingatl. okt 22. Predánáczon. Sipos Ferencz 1149 frtra b. ingatl. okt. 17. Farkasfán. Radics Imre 4393 frtra b. ingatl. okt. 28. Kertán. Bartha Miklós 11862 frtra b. ingatl. okt. 22. Rugonfalván. Sárközy Johanna 97,954 frtra b. ingatl. szept. 30. Lukanényén. Pomothy Mihály 15,940 frtra b. ingatl. okt. 3. Zsemberen. Szontag Mari 7500 frtra b. ingatl. okt. 19. Pécs. Maurer Mária 1050 frtra b. ingatl. okt. 21. Kis-Mártonban. Sztojánovics József 1350 frtra b. ingatl. okt. 16. Sz.-Endrén. Csobán Gyorgye 3003 frtra b. ingatl. szept. 19. Dugoszello. Hauer Rozália 1800 frtra b. ingatl. okt. 17. Kis-Mártonban. Vukelits Manó 1800 frtra b. ingatl. szept. 17. R.-Mecskén (Pécs). Bonczos János 2400 frtra b. ingatl. szept. 30. Nagyváradon. Baranyi Gyula 1682 frtra b ingatl. szept. 16. Totin. Varisovlits István 1000 frtra b. ingatl. okt. 29. Kis-Mártonban. Ehn Jakab 1000 frtra b. ingatl. okt. 14. Kis-Mártonban. Csápri József 2219 frtra b. ingatl. okt. 9. Ekecsen (Komárom). Müller Krisztina 1264 frtra b. ingatl. okt 1 Szakálházán. Zarits Antal 1500 frtra b. ingatl. okt. 30. Kismártonban. Ungár Samu 1500 frtra b. ingatl. okt 13. Almáson. Kosztalits Jakab 3875 frtra b. ingatl. okt. 13. Szántován.

Csődhirdetmény. Schneider János bpesti sörcsarnok tulajdonos ellen bej. szept. 25. 26 és 27. id. tömeg. és per. Szánthó József ügyv. Diamant Izrael mindszenti lakos ellen bej. okt. 14 15. és 16. id. töm. és p. Dr. Engel Mór ügyv. Báró Silberstein Adolf bpesti lakos ellen bej. okt. 23. 24. és 25. id. töm. és p. Obál Ferencz ügyv.

Csődmegszüntetés. Kapus József bpesti szabómester ellen.

Pályázat. A kecskeméti illeték kiszabási hivatalnál II. oszt. fogalmazói áll., a beregszászi tszéknél irnoki áll. Nagybányán postamesteri állomásra.

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota Hiv. fogadás szerdán délután 5—6 óráig.
Honvédelmi miniszterium Budavár, Szt.-Háromság-tér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.
Belügyminiszterium Budavár, országház Hiv. fogadás, szerdán 5—6 óráig.
Pénzügyminiszterium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.
Földmiv. ipar s keresk. miniszterium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle házban. Hiv. fogadás, szombaton d. e. 9—10 óráig.
Közlekedési miniszterium Pest, tükör-utcza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.
Igazságügyminiszterium Pest, Deák-utcza 14. sz. hivatalos fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Nyilt-tér.

Egy műegyetemi hallgató, kit anyagi viszonyai az önfentartásra utalnak, alkalmazást keres mint nevelő. Tanit gymnaziumi és reáliskolai tantárgyakat, feltételei a legszerényebbek. — Czukor-utcza 9 sz.)

Budapesti szinlapok.

Péntek, szeptember 13-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Uj betanulással először:

CID.

Tragédia 5 felvonásban. — Személyek:

Fernando	Komáromi	Sancho	Körösmezei
Urraca	Jászay M.	Arias	Pintér
Diégo	Kovács	Alonzo	Faludi
Gomez	Szigeti I.	Jimén	Felekiné
Rodrigo	Nagy	Leonor	Császárné

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

SOLDOSNÉ LUIZA asszony mint vendég.

Először:

A malom alatt.

Népszinmü dalokkal 3 felv. Személyek:

Kehidainé	Partényiné	Hamzsa	Tibanyi
Laura	Váraljai	Sári	SOLDOSNÉ
Ugróczi	Szombathelyi	Ágnes	Lukácsyné
Orbán	Jány	Laczi	Vidor
Jenő	Egri	Boris	Rákosi Sz.
Déczipap	Kovács	Pista	Horváth

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Szept.	Név szerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik:	Időjárás
12	Budapesten	2 76	—	apadt	tiszta
12	Pozsonyban	2 59	—	"	száraz
12	M.-Szigeten	0 89	—	"	tiszta
12	Szatmáron	0 75	—	"	száraz
12	Tokajban	3 04	—	áradt	derült
12	Szolnokon	3 36	—	apadt	"
12	Szegeden	4 08	—	"	száraz
11	Aradon	—	0.01	"	felhős
11	Nagy-Becskereken	0.30	—	"	esős
11	Bezdánnál	2.38	—	"	száraz
11	Verbászon	1.80	—	"	"
12	Eszéken	1.95	—	"	felhős
12	Barcson	1.28	—	"	"
—	Mitrovitzon	—	—	—	—
—	Zimonyban	—	—	—	—
12	Sziszeken	—	0.25	apadt	felhős
12	O-Orsován	2 66	—	áradt	"

HIRDETÉSEK.

FEHÉR MIKLÓS
Sack Rudolf és Hofherr M.
czégek
egyedüli képviselője

tisztelettel jesen ajánlja a n. é. gazdaközönségnek a **legjelesebb eredeti**
Sack Rd.-féle sorvető gépeket merítő kerekekkel 1 és 2 lóra, egészen vasból, szabadalmazott hátsó kormánynyal; melyek könnyüségüknél fogva minden jól művelt könnyebb talajra a legalkalmasabbak:
Priest & Woolnough-féle eredeti angol kitünő sorvetőgépet (javitott Garrett) legujabb szerkezetü, lánczkormánynyal,
Hofherr M. sorv-tőgépeit Garrett után, kovácsolt vas kerekekkel, nagyon könnyü szerkezetü, valamint
Hofherr M. szórva vetőgépeit Smyth és szekert után kereszt tengelylyel és anélkül.
Továbbá: legjelesebb **belföldi ekéit** és olyanokat Sack Rd. és J & Fr. Howardtól, mely gépekből nagy választék van raktáron.
Iroda, raktár, kiállitási csarnok és javitó-műhely:
Bécsben: III. Pragerstrasse 13. sz. „Hotel Hungaria."
Budapesten: XI üllői-ut 12 szám, „Köztelek."

Gazdatiszti ajánlkozás.
Egy fiatal, igen jó bizonyitványokkal biró, intézetet végzett gazdatiszt keres alkalmazást mint önálló tiszt.
Az illető 7 év óta van alkalmazva gazdaság körül.
Szives ajánlatok Zala-Lövő „Sz. A." intézendők.

Lähne-féle tan- és nevelő-intézet Sopronban.
26-dik évfolyam. Az oskolaév kezdete szeptember 16-án.

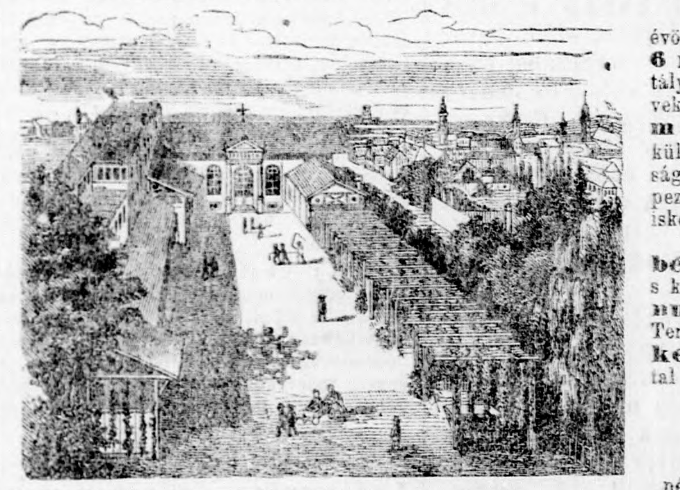

Tekepálya. Iskola-épület, Tornacsarnok. Lugasok.

A neveldében az ifjak a 6-tól 17-ik évökig vétetnek fel, elosztva **4 elemi, 6 reál- és 6 gymnásiumi** osztályokba a nm. m. miniszteri tantervek szerint. A tannyelv német, de a **magyar nyelv tanulására** különös szorgalom forditatik. Az ifjuság egyszersmind rendszeresen kiképezve lesz arra, hogy **lajtántuli** iskolába átléphessen.
E tekintetben az intézet különböző **bécsi** főreál- és gymnasiumi tanodák, s különösen a **cs. k. Theresianum** t. igazgatóságai által ajánltatik Tervrajzok ingyen a **Killián könyvkereskedése** vagy az alulirott által kaphatók.
Lähne, igazgató.
Egy elemi tanitó, ki a magyar és német nyelvben jártas alkalmazást nyerhet.

Pénz 6% kamattal birtokra és városi bérházakra, valamint községi kölcsönök egész Magyarországon, 64 féléves részletben visszafizetendő bármily összegben azonnal kapható a hatóságilag engedélyezett **Eskompte- und Eskomptevermittlung-Komptoir-ban Bécs, Stadt, Schottenhof, 12. Stiege. Thür 8. — Levelek németül bérmentve.**

Egy
jó családból való nő
keres magának valamely nagyobb uri háznál — mint házvezetőnő, gazdasszony vagy kulcsárnő — alkalmazást, levelek B. S. czim alatt Veszprémbe intézendők poste restante.

Chinin-czukorkák és Chinin-chocolade
Némethonban elismerésben részesült, láz és gyomorbajok ellen gyógy- és óvszer gyermekeknél. Egy doboz ára 50 kr.
Chinin-bor
czélszerü ajándék szenvedő harczfiaink részére, felnőttek számára, német, franczia hadjáratban, nemkülönben Kelet-India Bataviában kitünő sikerrel használt láz és kimerültség ellen. — Egy nagy palaczk 3 frt, közép palaczk 2 frt, kis palaczk 1 frt
Főraktár **PILLICH FERENCZ** gyógyszertárában „a magyar királyhoz" V. ker., marokkai-utcza 1. **Dr. Kastler** cseppek, csúzra és görcsben szenvedőknek legbiztosabb szer, ára 1 üvegnek 1 frt o. é.

Nincs füst!

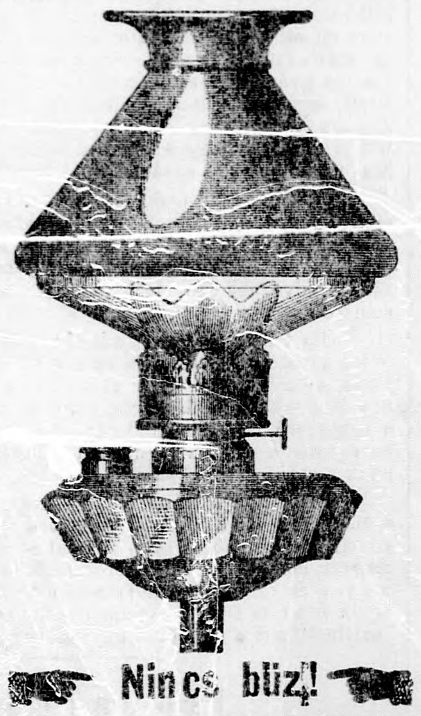

Nincs bűz!

Legjelentékenyebb
feltalálás világitási tárgyakban.
Egész Európára szabadalmazott
Petroleumlámpa czilinderüveg nélkül.
Legtisztább, legfehérebb fény. A lámpa töltésénél nincs tüzveszély. Ezen a **Boehm és testvére** által feltalált jegeszvilágitóknál az égető anyagban 30% megtakaritás éretik el.
Főraktár Magyarországra
Schuk N. magyar királyi udvari szállitó **áruházában.**
Ugyanott a közönség általi megszemlélhetésre, ilynemü égő lámpák használatban vannak.
Megrendelések, valamint raktár átvétel iránti kérdezősködések, egyenesen **Schuk N. áruházához** intézendők.
Árjegyzékek ingyen.

Jótékonysági igérvények.
Főnyeremény 42.000 frt
Pálffy herczeg-féle sorsjegyre
huzás **szeptember 15-én, 3 frtval** bélyeggel együtt,
Főnyeremény 200.000 frt
Hitel-sorsjegyekre,
huzás **október 1-én, 5 frtval** bélyeggel együtt,
Főnyeremény 200.000 frt
Bécs községi sorsjegyekre,
huzás **október 1-én, 3 frtval** bélyeggel együtt,
kaphatók **egyesegyedül**
KÖVESDY MÓR bankházában
Budapest, koronaherczeg-utcza 5.
Minden eladott igérvény után darabonkint 30 kr, a Pester Lloydban szept. 6-án felemlitett jótékonysági czélokra fog fordittatni s kiszolgáltatni.

Kernreuter F.
Bécs, Hernals, Hauptstrasse 115.
a lóvonatu vasutvonalon.

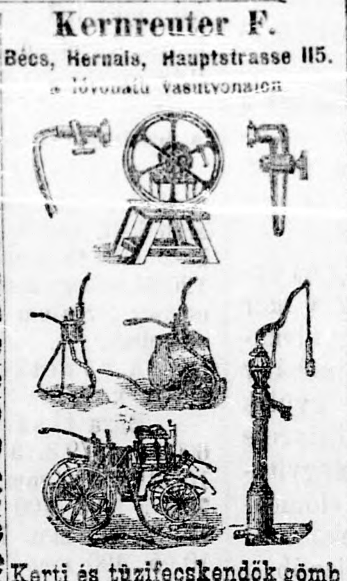

Kerti és tüzifecskendők gömb szeleppel, tömlők, tüzoltó-szerelvények.
Kut-merőkészülékek
bármily mélységre és viztovábbitásra, épitési akna- és trágyalészivattyuk, sör- és bormérő készülék, olaj- és borszeszszivattyuk stb.
Illusztrált árjegyzékek ingyen.

HIRDETÉSEK
e lap részére felvétetnek a
kiadóhivatalban
himző-utcza 1. sz.

A magas cs. kir. közoktatási miniszterium által, államérvényes bizonyitványok kiállitására jogositott
nyolcz osztályu nőiskola
(növeldével)
PAULUS ZSÓFIA
Bécs I. Bräunerstrasse Nr. 9. I. em.
(XVI. évfolyam.)
Programmok készségesen küldetnek.

PANNONIA
LATINOVICS & CIE
Importation & Exportation
35. rue Gumruk Ada-ban
(jues la grande donane de Galata)
CONSTANTINOPLE.
Elvállal külföldi képviseleteket, mindennemü üzleti és más megbizásokat keleten, de különösen ezen a piaczon. Összeköttetéseinél fogva ajánlkozik valódi török, persa láb- és asztalszőnyegek; továbbá minden török dohánynemek, női öltönyök broussai selyemszövegből, keleti arany-himzés bársony és bőrre, török czukornemek és minden más gyümölcsbefőttek, rózsaolaj stb. megszerzésére.
Minden levélileg hozzánk intézett kérdés vagy megkeresésre egy 15 kros levélbélyeg odacsatolása mellett azonnal válasz adatik
Referenciákkal szolgálhatunk

Helyiség változtatás.
Van szerencsém köztudomásra hozni, miszerint raktáramat jelentékenyen megnagyitva az
uj bécsi-utcza 6. szám alá
tettem át. Ezen raktáramban nagy választékban kaphatók, mindennemü **fa-arany keretek** és **öltöző tükrök, konsol-, virág-** és **öltöző asztalok, arany- és fakeretek, képek, asztal- és függő-lámpák, bronzcsillárok, órák, kárpitozott ülőbutorok**, és az összes tárgyak részlet fizetésre adatnak el. Tisztelettel
Graner Károly,
Budapest, V. uj bécsi-utcza 6.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában Károlykaszárnya (rostély-utcza 3. szám.)